

Bogo Bratina

Tema meseca

O tem, kako smo delali in gospodarili v preteklem letu, smo v vseh temeljnih organizacijah razpravljali ob sprejemanju za ključnih računov. V obdelavi pa je tudi analiza poslovanja celotnega Kombinata. Podatki kažejo naslednje: fizični obseg mlinске proizvodnje v letu 1980 znaša 68 366 ton, kar je za 2,2% manj, kot v letu 1979, obseg pekarske proizvodnje je 46 785 ton, kar je toliko kot v letu 1979, zmrznjene hrane smo proizvedli 555 ton ali 7,9% več, testenin pa 2765 ton ali 6,2% manj kot v letu 1979. Obseg proizvodnje bonbonov je 6124 ton ali 11,8% več, čokolade 1373 ton ali 9,2% manj, žvečilne gume 2327 ton ali 3,4% več, ter mehkega peciva 1405 ton ali 5% manj, kot v letu 1979. Fizični obseg proizvodnje glede na naše plane pa za leto 1980 zaostaja v proizvodnji kruha za 2,6%, zmrznjene hrane 38,7%, bonbonov 6,9%, čokolade 8,5%, žvečilne gume 24,2%, mehkega peciva 9,3%.

Izvedena delitev celotnega prihodka in kazalci uspešnosti poslovanja kažejo, da smo v preteklem letu dosegli dobre finančne rezultate, tako v primerjavi s planom kot z letom 1979.

Celotni prihodek je večji od leta 1979 za 16,8%, porabljena sredstva pa le za 14,2%, kar se odraža v doseženem dohodku, ki je večji za 20,8%. Masa osebnih dohodkov je porasla za 18,8%, kar je povsem v skladu s politiko delitve v letu 1980. Tako smo dosegli tudi za 29,8% višjo akumulacijo, kot leto poprej.

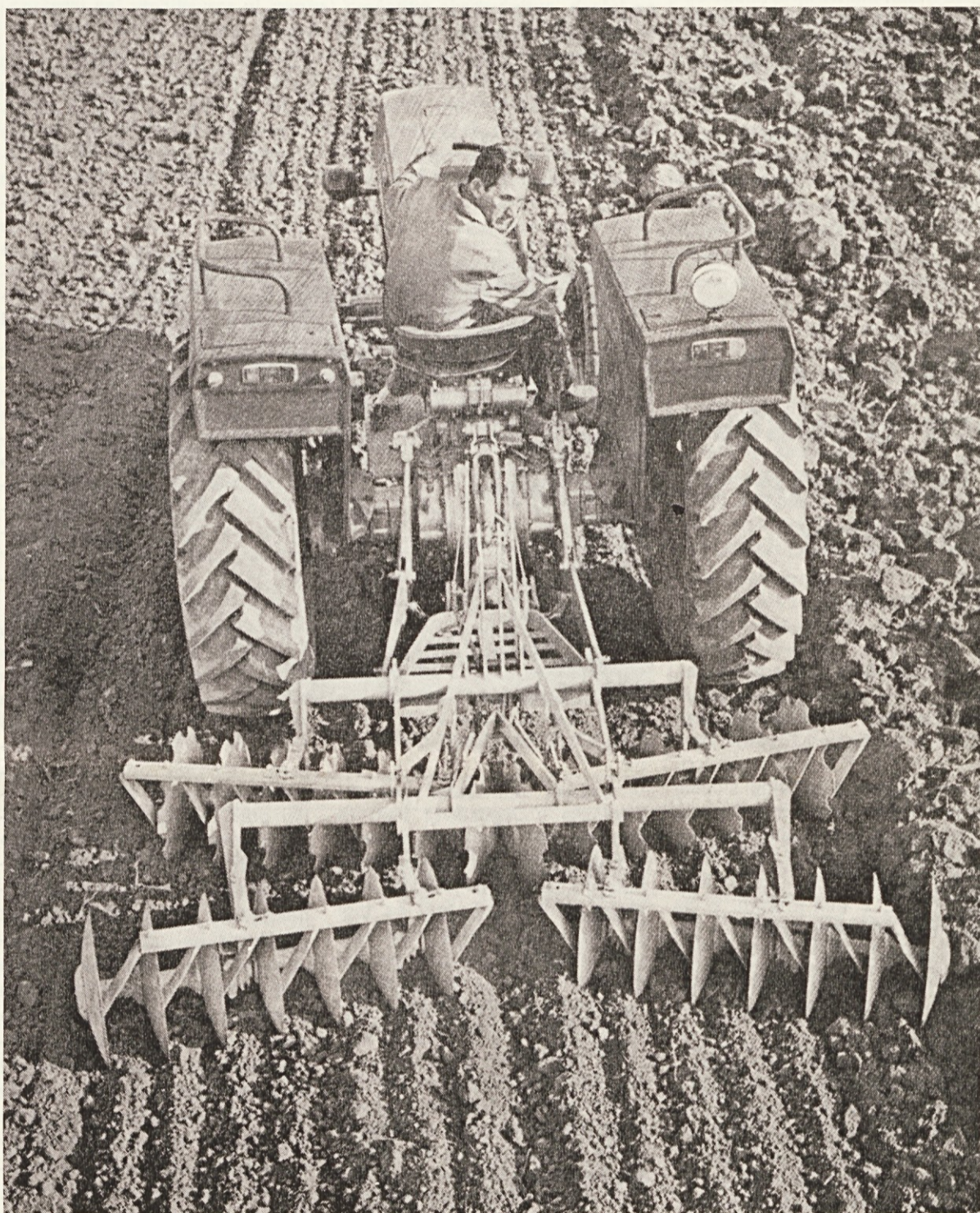
Podatki o gibanju proizvodnje kažejo na znatna odstopanja od postavljenih ciljev, pri nekaterih vrstah proizvodnje pa je opazna tudi stagnacija ali celo nazadovanje. Glede na vrsto problemov, ki so vplivali na poslovanje v letu 1980, kot je bilo pomanjkanje domačih in uvoženih surovin ter repromateriala, zamude pri uvozu opreme in rezervnih delov, težave pri nabavi embalaže itd., so doseženi rezultati, če upoštevamo tudi strukturne spremembe v proizvodnji, ki ne gredo v prid tonam in 0,6% manjši zaposlenosti, dokaj dobri. Prav tako moramo biti zadovoljni z doseženimi finančnimi rezultati poslovanja, saj so sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo porasla v primerjavi z letom 1979 za 39%.

Vsi naporji za večji izvoz in sredstva, ki smo jih vlagali v preteklem obdobju v ta namen v letu 1980, še niso dali konkretnih učinkov, vendar že v letu 1981 pričakujemo na tem področju znatne rezultate. Močno se bo povečal izvoz žvečilne gume in šumijevih proizvodov tudi na nova tržišča.

Ti dokaj ugodni rezultati poslovanja v letu 1980 imajo sicer pozitiven vpliv na naš sedanji gospodarski položaj, vendar ga na drugi strani močno ogrožajo nekateri negativni dejavniki, ki so posledica našega dela in odločitev kot tudi vplivi splošne gospodarske situacije v tem obdobju, za katero večkrat ugotavljamo, da je kritična.

Že v drugi polovici preteklega leta je bil močan porast cen surovin, embalaže in drugega repromateriala, zadrževanje cen nekaterim našim proizvodom, izredno težka pot do deviznih sredstev za neobhoden uvoz surovin, repromateriala in rezervnih delov, ter splošno pomanjkanje blaga na domačem trgu, močno oviralo normalno proizvodnjo in izkoriščanje razpoložljivih zmogljivosti. To se nadaljuje tudi v prvih mesecih letošnjega leta in pripravljani moramo biti, da bodo pogoji poslovanja še težki, kajti pot iz sedanje zaostrene gospodarske situacije ne bo hitra in vseh problemov ne bomo mogli reševati s cenovno politiko. Zato mislim, da je v tem trenutku izredno pomembno, da zagotovimo normalno oz. planirano rast obsega proizvodnje, s tem pa čimboljše izkoriščenost vseh zmogljivosti in delovnega časa ob minimalni rasti zaposlovanja. Delati moramo nadalje tako, da v čimvečji meri realiziramo izvoz, ki ga planiramo v letu 1981 in tako ustvarimo večje možnosti za uvoz potrebnih surovin in repromateriala, hkrati pa nadaljevati s proizvodnjo, da to odvisnost od uvoza zmanjšamo na minimum.

Na področju naložb bi morali dati absolutno prednost tistim, ki zagotavljajo doseganje izvoznih ciljev in oskrbo s surovinami za normalno poslovanje. Pri tem pa bo potrebno nenehno skrbeti za potrebno likvidnost delovne organizacije. S tako usmeritvijo bomo prav gotovo tudi mi prispevali svoj delež k hitrejši stabilizaciji našega gospodarstva.

Plan Delovne skupnosti skupnih služb 1981

Cveta Rojina

Ob usklajevanju in sprejemu plana svobodne menjave med DSSS in TOZD je tudi letos, tako kot nekaj let nazaj, precej problemov. Kljub temu, da smo skušali najti najbolj realen obseg plana DSSS, kot tudi obremenitev posameznih TOZD, glede na obseg del in nalog, ki jih poverjajo Skupnim službam, pa je navadno do dokončno dogovorjenega plana minilo včasih tudi celo leto. Večkrat pa so bile dane tudi pripombe na samo organiziranost Skupnih služb ter kadrovske zasedbo, glede na poverjen obseg del in nalog. Tako je komisija, ki je bila sestavljena v ta namen, pripravila tudi koncept nove organiziranosti in obsega DSSS, upo-

števaloč pri tem tudi predloge TOZD. Nova organizacijska shema predvideva službe in ne več sektorje, kot tudi nosilce nalog na ravni delovne organizacije in izvajalce za posamezne TOZD z opredelitvijo obsega del in nalog. Po tej organizacijski shemi služba za kontrolo kvalitete ni več vključena v DSSS, temveč v Razvoj-inženiring v določenem obsegu. Na osnovi te nove sheme, ki predvideva 40 izvajalcev za obseg del in nalog za del. org., pa je bil ustrezno popravljen in dopolnjen tudi samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev TOZD in DSSS. Le-ta v svojem 41. členu določa tudi

način finansiranja obsega del in nalog za 40 izvajalcev za delovno organizacijo, in sicer v višini 20% za vse TOZD v enakem obsegu, 20% glede na obseg števila zaposlenih v posameznem TOZD in 60% glede na obseg ustvarjenih sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo. Vendar pa, kljub večkratnim obravnavam in usklajevanjem, v TOZD Imperialu niso sprejeli tega sporazuma, in sicer tistega dela, kjer predvideva ključ pokrivanja stroškov za dela in naloge, ki jih opravljajo DSSS za delovno organizacijo kot celoto. Poleg tega pa tudi neuspeh referendum v TOZD Triglav-Gorenjka onemogoča, da bi uveljavili novo organizacijsko shemo.

Družbeno planiranje pa je ne le zakonjeno, v skladu z ustavo SFRJ in s temelji sistema družbenega planiranja in družbenega plana Jugoslavije, temveč je tudi pomemben element v procesu upravljanja, vodenja in odločanja, posebej še v sistemu socialističnega samoupravljanja. Zato je

Nadaljevanje s 1. strani

tudi planiranje pravica in dolžnost delavcev, da odločajo o pogojih ustvarjanja in pridobivanja ter razporejanja dohodka. Delavci v DSSS smo zato tudi kot nosilci planiranja dolžni izdelati letni in srednjeročni plan za obdobje 1981—1985. Poleg tega pa delež, ki ga posamezna TOZD po planu svobodne menjave odreja za financiranje DSSS, predstavlja tudi sestavni del dohodka, ki ga TOZD planira v letu 1981 in tako pogojuje dokončni sprejem planov TOZD in DO. Prav zato smo tudi pristopili k izdelavi Plana svobodne menjave med tozdi in DSSS, čeprav je v tem trenutku mnogo problemov, ki so nerešeni in je zato izdelava plana precej vprašljiva. Plan svobodne menjave dela, ki je sedaj izdelan, je le začasni plan. Šele na osnovi dopoljenega Sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev TOZD in DSSS, ki bo dopoljen in uskladen z Zakonom o združenem delu,

bomo lahko izdelali oz. dopolnili sedanji plan ter ga tudi samoupravno sprejeli. Višina deleža, opredeljenega v sedanjem začasnem planu, predstavlja le akontacijo do dokončnega poročuna. Ugotavljamo pa, da je po vseh organizacijskih spremembah, kot tudi spremembah v samoupravni organiziranosti TOZD, le-ta izračun na novih osnovah realnejši, kot pa povečevanje lanskih obveznosti, glede na predvideno rast materialnih stroškov in osebnih dohodkov.

S sprejemanjem planskih aktov močno kasnimo, zato je potrebno Samoupravni sporazum v najkrajšem času uskladiti z Zakonom o združenem delu ter takoj tudi pristopiti k izdelavi oz. dopolnitvi obstoječega Plana svobodne menjave dela za leto 1981. Dogovorjene osnove iz sporazuma pa bodo pomenile tudi precej hitrejše in lažje dogovarjanje ter sprejemanje letnih planov kot tudi izdelavo Srednjeročnega plana DSSS za obdobje 1981—1985.

Nove obveznosti za soustanovitelje Tovarne sladkorja Ormož

Janez Železnikar

V maju 1978 so naši tozdi Šumi, Imperial in Gorenjka podpisali Samoupravni sporazum o združevanju sredstev v Tovarno sladkorja Ormož. S tem Sporazumom so se, skupaj z ostalimi slovenskimi soustanovitelji Tovarne sladkorja Ormož, odločili za združevanje sredstev v višini 350,3 milijona din, se računa kot kredit. V tem kreditu, ki ga je dala Ljubljanska banka, je bil naš delež 3,57 %.

Tabela, ki kaže udeležbe naših tozdov pri tem kreditu:

Tozd	Skupni delež %	Vrednost prevzema odplačila kredita v 000 din
Šumi	3,57	12 500
Imperial	1,66	5 800
Gorenjka	0,86	3 000
Skupaj:	6,09	21 300

V skladu z aktom o ustanovitvi Tovarne sladkorja Ormož smo se vsi ustanovitelji tudi obvezali, da bomo v primeru prekoračitve investicijske vsote, potrebna sredstva za pokrivanje tega primanjkljaja sami zagotovili.

Tovarna sladkorja Ormož je v kampanji 1980/81 že poskusno obratovala in proizvedla 11 740 t sladkorja, 468 t paletiranih rezancev in 4643 t melase. Po do-

govorjenih kriterijih nam od proizvedene količine sladkorja pripada: Šumiju 631,4 tone, Imperialu 293,3 tone, Gorenjki 151,8 tone.

V sedanji deficitarni ponudbi sladkorja v Jugoslaviji nam te količine sladkorja, ki pa se bodo morale v prihodnjih letih najmanj potrojiti, že delno rešujejo preskrbo sladkorja. S tem se tudi že potrjuje družbena utemeljenost investicije in tudi našega sovlaganja v to tovarno sladkorja. Tovarna je letos zaradi objektivnih težav poslovala z zmanjšano zmogljivostjo.

Za dokončanje in za popolno usposobljenost tovarne pa bodo potrebna še dodatna sredstva v višini 486,6 milijonov din. Od tega zneska bo Ljubljanska banka dala kredit 409,9 milijonov din, preostala potrebna sredstva pa bomo morali združiti soustanovitelji Tovarne sladkorja Ormož kot lastna sredstva. Ta znesek bo 76,8 milijonov din. Obveznosti vračanja kredita bomo morali, v skladu z aktom o ustanovitvi tovarne, prav tako prevzeti soustanovitelji. Kreditni pogoji bodo zelo ugodni — odplačilna doba 16 let, obrestna mera 5 % in plačilo prve anuitete 1. septembra 1983. Kakšno obvezo predstavlja to za naše tri tozde? Odgovor podajam v tabeli (v 000 din):

Tozd	Delež v %	Obstoječi kredit	Prevzem kredita	Lastna sredstva
Šumi	3,57	12 500	14 629	2 743
Imperial	1,66	5 800	6 802	1 275
Gorenjka	0,86	3 000	3 524	661

Iz tabele se vidi, da so naše obveznosti za pokrivanje prekoračitev pri izgradnji Tovarne sladkorja Ormož precejšnje, zato bomo morali, glede na sedanjo investicijsko nesposobnost in nelikvidnost, način in možnosti pokrivanja še predhodno reševati

z banko. To velja predvsem za Tozdi Šumi, ki ima tudi največji delež pri pokrivanju izgub.

Do konca meseca bomo celotno problematiko obravnavali na samoupravnih organih in sprejeli ustrezne sklepe.

Kako urediti medsebojne odnose?

Ivan Cimerman

Zadnje mesece smo pričali krize kadrov v DSSS in raznih bodočih dogovorov, predlogov in mnenj, ki naj bi jih izvedli po novi organizacijski shemi. Zlasti pomembna pa so vprašanja urejanja odnosov med temeljnimi organizacijami in Delovno skupnostjo skupnih služb ter med samimi tozdi.

Ker so vprašanja pereča in jih je znotraj delovne organizacije težko na novo rešiti, so na 25. seji predsedstva OK SZDL občine Ljubljana Moste-Polje dne 25. decembra 1980 imenovali delovno skupino za spremljanje nadaljnega razvoja delovne organizacije ŽK Žito. Na zahtevo te komisije so se 4. 3. 1981 sestali predstavniki DPO sledečih temeljnih organizacij, v katerih so omenjeni problemi najbolj pereči: Imperial, Triglav-Gorenjka, Pekarna Ljubljana, Mlini, Šumi, Razvoj-inženiring, Blagovni promet in Delovna skupnost skupnih služb. Na živahnem in burnem sestanku so se izkristalizirale medsebojne povezave tako v samoupravni organiziranosti, delovanju DPO, samoupravnih delegacij in organov kot tudi v dohodkovnih in medsebojnih odnosih.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij tozdov in DSSS so izražali svoja mnenja, ki jih je mogoče strniti v nekaj osnovnih stališč: DPO v tozdih in DSSS opravljajo svojo nalogo zadovoljivo. Osrednji problem pa je pretok informacij, ki poteka večidel prek individualnih poslovnih organov, od koder izvirajo tudi zasnutki odločitev. Posamezna stališča in interese posameznih tozdov težko usklajujemo z dogovorjenimi smernicami razvoja Kombinata kot celote. Že leta 1976, ko so bili v Kombinat prav tako razmajani odnosi in se do danes niso kaj bistveno spremenili ob istih kadrih, so dobili nekateri tozdi koncesije. Prav tako so dobile nekatere temeljne organizacije strokovno okrepitev v ustanavljanju povsem samostojnih služb, s čemer se je drobito delo DSSS. Do teh služb pa so upravičene le oddaljene temeljne organizacije. Zaradi novo zaposlenih v strokovnih službah tozdov se je povečal delež, ki ga morajo plačevati za delo DSSS nekateri tozdi, saj so vedno samostojnejši tozdi odgovorili nekatera dela v DSSS. Koncept celote je bilo ob tolikih posamičnih interesih silno težko uveljavljati. Parcialna poslovnost politika je ustvarila tudi posamična žarišča moči, ki pa jih ni bilo mogoče koordinirati med seboj. Tako ni bilo mogoče voditi enotne gospodarske politike in uresničevati določenih sklepov.

Plane smo sprejemali zaradi različnih subjektivnih nasprotovanj zelo pozno, bili pa so tudi nepopolni.

Delegati tozdov so prihajali s togimi stališči, ki niso dopuščala nobenega odstopanja ali usklajevanja. Če k temu dodamo še dva neuspela referendum in neinformiranost oziroma pomanjkanje utemeljitev za združitev tozd Gorenjke in Triglava in problem poslovanja zunanje trgovine v

Tozdi Blagovni promet, je vprašanje več kot preveč.

Marina Juvančič, predsednica komisije OK SZDL Lj. Moste-Polje, ki spremlja naš nadaljnji razvoj in pripravlja gradivo za rešitev stanja, je strnila svoje vtise v nekaj glavnih:

— Spremeniti moramo pretok informacij na vseh ravneh;

— Delu delegacij posvetiti vso pozornost;

— Sklepe družbenopolitičnih organizacij moramo sproti uresničiti;

— Rešiti problem vodje DSSS;

— Razčistiti odnos delavcev s posebnimi pooblastili do DPO;

— Ključne strokovne službe naj opravljajo delo za ves Kombinat;

— Dosledneje moramo izvajati skupno politiko DO, za katero smo se dogovorili s samoupravnimi sporazumi;

— Postopke za spremembe samoupravnih splošnih aktov moramo izvajati brezkompromisno;

— Izpostaviti moramo odgovornost članov DPO oziroma vseh delavcev, ki so kršili dogovorjeno skupno politiko in samoupravne splošne akte;

— Plani morajo biti konkretni, jasni;

— Samoupravne splošne akte moramo nujno uskladiti z Zakonom o združenem delu;

— Dogovoriti se moramo, da del sredstev obvezno združujemo na ravni delovne organizacije;

— Za boljšo informiranost je treba nujno organizirati zadolžene delavce po tozdih, ki bodo skrbeli za sproten dotok informacij in za objektivno obveščanje o vseh dogodkih in spremembah v DO;

— DPO, TOZD in DSSS morajo sprejeti programe za konkretno reševanje omenjenih problemov in predložiti ukrepe za spremembo nastalega stanja ter jih čimprej posredovati Informativni službi.

Po sestanku direktorjev TOZD in DSSS

Komisija za spremljanje nadaljnega razvoja ŽK Žito je opravila razgovore z direktorji TOZD in DSSS ter vodji služb v DSSS, prav tako s predstavniki DPO. Prisostvovala je razčlembam različnih tem.

Na sestanku direktorjev dne 10. 3. 1981 pa so usmerili pogovor tako, da je vsak direktor predočil svoja kritična stališča in skušal prispevati svoj delež k bodoči samoupravni organiziranosti, izboljšanju samoupravnih in medsebojnih odnosov, planiranja, sprejemanja planov v za to določenih rokih, odpovedovanja dela DSSS in k odpravljanju enostranske in samovoljne politike po posameznih tozdih.

Dognali so, da manjka skupen program in koordinacija na ravni DO. Da sta oddaljenost in heterogenost dejavnosti ter geografska razbitost posameznih tozdov vzrok za različne zakonitosti razvoja, čeprav so dejavnosti v bistvu enake. Direktorji se premalo širše pogovarjajo na svojih posvetih, vsak gleda le na interese svoje temeljne organizacije. Do združitve Triglava in Gorenjke ne bi prišlo, če bi pravočasno začeli z gradnjo nove tovarne čokolade, zatrjujejo v Lescah.

Tozdi se premalo dogovarjajo med seboj na ravni Žita kot celote. Nekatera dela v DSSS so slabo opravljena in z zamudami, zato tozdi ustanavljajo svoje, »cenejše« samostojne službe.

Reorganizacija in zmanjševanje kadrov v DSSS zato ni rešitev, saj moramo razmišljati o celotni reorganizaciji Žita!

Pomembne so naslednje zaključne ugotovitve:

— Za investicije v tozdi se je treba dogovoriti skupaj in uveljaviti tisto, ki je prednostna in najpomembnejša za DO;

— Začeti je treba z enotno politiko in skupno akcijo;

— Za širšo samoupravno povezanost Žita so potrebne določene integracije;

— Pravočasno sprejeti srednjeročni plan DSSS in tozdov;

— Družbenopolitične organizacije naj pripravijo programe aktivnosti in nakažejo pot za organizirano, plansko enotno in sistemsko ureditev teh temeljnih problemov.

Poenotiti in uskladiti to množstvo hotenj, usod, interesov in konfliktov ne bo lahko.

Vse bolj bo zvenela beseda proizvajalca-delavca, ki mora vedeti, kakšen bo njegov jutrišnji kruh. Vsa pereča problematika vodi k problemski konferenci, ki je napovedana.

Delovna skupina za urejanje odnosov v ŽK Žito, ki jo je imenoval OK SZDL Ljubljana-Moste-Polje, med našimi predstavniki

Kaj in kam smo izvažali?

Julija Dolenc

Od začetka tega leta do konca marca je čutiti v naših temeljnih organizacijah živahno prizadevanje za osvajanje novih tržišč v tujini ter za ohranitev že znanih. Na tuje smo izvozili sledeče količine raznega blaga:

— V Sovjetsko zvezo 80 ton testenin — polžkov in makaronov.
— V Tozd Pekarne Ljubljana, Obrat Pekatete, pričakujejo podpis pogodbe s Poljsko, kateri bomo poslali 200 ton raznih testenin.

— V talijo smo poslali 503 ton ovsav.

— V Zahodno Nemčijo 37 ton lizik.

— V ZDA 62 ton Alpskih in Fru fru bonbonov.

— V Anglijo 15,5 ton Fru fru bonbonov.

V planskih dokumentih za leto 1981 smo si zadali po tozdih sto in še več procentov večje plane izvoza, kot pa smo ga realizirali v letu 1980. Sedaj, ko se je kalendar premaknil v mesec april, pa smo na hitro pregledali, kaj smo na področju izvoza uspeli narediti v prvih treh mesecih leta 1981.

Naš izvozno najmočnejši Tozd Imperial je od planiranih 610 ton do sedaj že izvozil 148 ton razne žvečilne gume, kar predstavlja po srednji vrednosti valute okrog 6 130 000 din odnosno 22,5 % letnega plana. To je lep uspeh, saj ne smemo pozabiti, da je procent računat od plana, ki je bil za 58 % večji od lanskoletnega.

Zelo lep porast izvoza je dosežen v Tozd Šumi, ki je do sedaj dosegel 115 ton izvoza, kar predstavlja vrednost pribl. 3 060 000 din. V kratkem bo tozd že dosegel višino lanskoletnega izvoza! Ta znesek pa predstavlja tudi glede na letos visoko postavljen plan že kar 37 % realizacije plana izvoza tozda za leto 1981.

Vzporedno z izvozom lizik firmi Hirschler iz Tozda Šumi se je tudi Tozd Tehnični obrati vključil v izvoz. Izdeluje plastične doze, v katere pakiramo lizike, ki jih pošiljamo v Nemčijo, Francijo in drugam.

Tozd Mlini sicer ni imel planirane izvoza, vendar je v marcu dosegel izvoz 503 ton ovsav v Italijo. Vrednostno predstavlja ta izvoz 28 vagonov tj. pribl. 2 950 000 din dodatnega izvoza za OZD.

Tozd Pekarne Ljubljana, Obrat Pekatete, je izvozil 80 ton testenin v Sovjetsko zvezo. Priliv sicer ni v čvrsti valuti, je v obračunskih dolarjih, znaša pa 2 162 538 din.

Glede na skupni letni plan izvoza DO Žito, ki znaša 39 889 500 din izvoza na konvertibilno področje, smo torej z realiziranimi 12 140 000 din dosegli v prvih treh mesecih že 30 % realizacijo dokaj korajžno zastavljenega plana za celotno DO.

Seveda pa naše številke ne bodo več približne, ko bo znan tečaj valut, ko bodo prispela plačila za opravljene izvoze.

Ozko grlo v AOP smo odpravili

Ivan Vukman

Žito odkupilo računalnik Tekstil Commerca

Novi stroj za avtomatsko obdelavo podatkov FACOM 230-15, ki smo ga za 2 500 000 din odkupili od Tekstil Commerca, je star pet let — nov je torej za nas, ne za prodajalca. Ta stabilizacijski odkup, ki nam je prihranil devizni izdatek, bo v Računskem centru v marsičem olajšal delo. Predstavlja dodatni računalnik, saj bo s svojo rezervno zmogljivostjo za 65 % povečal storilnost obstoječih naprav.

Ob montaži novoprispelega stroja je nastal nepričakovan zastoj vse opreme, saj stabilizator ni zmožal prevelike obremenitve, doslej pa je sedem let brezhibno deloval. Napako so odstranili inženirji iz Rade Končarja in po dveh dneh so naprave spet normalno delovale. FACOM 230-15 jamči tudi za večjo varnost obstoječih naprav, saj lahko delajo na njem, če se kak drug del sistema pokvari.

Kot vemo, so v Računskem centru »konice« od 1. do 12. v mesecu, ko je največ dela z obdelavo podatkov. S tem nakupom so odpravili »ozko grlo«, saj lahko zamenja začasno pokvarjeni del sistema, da dela potekajo nemoteno.

Monterji v Računskem centru pri montaži dragocenega stroja

UPOKOJENCI TOZD MALOPRODAJA NA TOVARIŠKEM SREČANJU

Franc Tomažin

V začetku marca smo se v prostorih Tozd Maloprodaja v Gradšču zbrali nekdanji delavci te organizacije, Delavski svet je namreč sprejel sklep, da nas vsako leto povabijo v svojo sredino. Tega srečanja smo se polnoštevno udeležili, saj se radi živo vključujemo v kolektiv in se veselimo njihovega dobrega poslovanja ter uspehov. Upokojenci so še vedno pripravljeni nuditi svojo občasno pomoč in po svojih močeh prispevati določen čas pri delu, predvsem v sezoni.

Zbranim je spregovoril direktor, tov. Stane Hafner. V svojem govoru je poročal o poslovanju in uspehih v letu 1980 ter tudi nakazal nekatere težave, s katerimi se srečujejo. Zvišujejo se predvsem režijski stroški.

Srečanje se je odvijalo v priskrbenem in prijetnem razpoloženju, obujali smo spomine na čase, ko smo bili še aktivno vključeni v delo ter prispevali svoj delež k samoupravljanju.

Zahvaljujemo se tudi za prijazen nagovor predsednika delavskega sveta in sindikata.

S srečanja pri naših tovarišicah v Tozd Maloprodaja smo odnesli najlepše vtise in v nas živi želja po ponovnem snidenju.

Vsi upokojenci so izrazili svojo hvaležnost Tozd Maloprodaja, ker se jih redno spomni, in jih na svoj način vključuje v živo delo in omogoča srečanje prijateljev ter sodelavcev, s katerimi so preživeli najlepša leta svojega življenja. Vezi med njimi pa še vedno trajajo.

Mednarodni konditorski sejem ISM 1981 v Kölnu

Ivan Cimerman

Letošnji Žitov paviljon v Kölnu, domiselna kreacija po sistemu »abstracta«

Predstavniki Živilskega kombinata Žito so se vrnili z mednarodnega konditorskega sejma, kjer je Žito razstavljalo proizvode treh tozdov. Oceno sejma in nadaljnjo izvozno usmeritev je posredoval Blaž Veber, direktor izvoznega oddelka Tozd Blagovni promet.

Glasnik: »Kakšen je bil uspeh na tem sejmu in kako dalje?«

Blaž Veber: »V okviru jugoslovanskega paviljona je Žito letos drugič sodelovalo na tem sejmu, ki je bil 11. po vrsti. Ta sejem je najpomembnejši mednarodni konditorski sejem v Evropi, udeležilo

se ga je več kot 600 razstavljalcev iz 28 držav. Po oceni organizatorjev je povsem uspel. Ta uspeh se kaže predvsem v velikem zanimanju, tako domačih obiskovalcev, poslovnih partnerjev, kot tudi ostalih obiskovalcev iz tujine, ki so se na sejmu zanimali predvsem za novosti in donosne posebnosti s področja konditorstva. Dogovori o poslih so bili dokaj otežkočeni, največ zato, ker so razstavljalci občutno dvignili cene, kupci pa so iskali predvsem ceneno blago. Cene proizvajalcev so se v primeri z lanskim letom dvignile za

poprečno 20 %. Kupci so želeli kupovati po starih, lanskoletnih cenah, kar pa je bilo seveda nemogoče. Zato je bilo tudi število sklenjenih kupčij manjše od pričakovanega. Obiskovalce so zanimale predvsem informacije o ponudbi drugih udeležencev in cene.

Ker je bila velika ponudba, prodajalci niso imeli mnogo možnosti, da bi pri sklepanju kupčij zvišali cene.

Za ta sejem veljajo predvsem tri značilnosti:

Velika ponudba, mnogo novosti na področju embalaže in povečanje cen proizvajalcev. Kupci so se zanimali predvsem za prodajo artiklov po denarni enoti (penny, cent), kar nazivajo, coin articles'. To pomeni, da želijo prodajati določen proizvod za najnižjo denarno enoto v državi. Takšen način prodaje je značilen predvsem za Ameriko in Anglijo.

Kaže, da bo treba temu prilagajati tudi proizvodnjo, sicer se ne bomo mogli vključiti na takšno tržišče drugače, kot da proizvajamo artikel za določeno ceno.«

Glasnik: »Jugoslovanski konditorji so letos prvič nastopali skupaj, na strnjem prostoru razstavišča. Je takšen nastop učinkovitejši, ste spletili med seboj trdnije vezi, kot so bile doslej?«

B. Veber: »Letos so imeli na skupnem prostoru svoje paviljone Kraš, Pionir — Subotica ter ŽK Žito. Pod okriljem Astre iz Zagreba pa so nastopili še Soko Nada Štark, IPK Kandit in HP Kolinska.«

Glasnik: »V čem Jugoslavlani prednjačimo, v čem zaostajamo, če gledate na to panogo z »evropskimi« očmi?«

B. Veber: »Celotna podoba jugoslovanskega razstavnega prostora je bila še vedno pod ravni ostalih razstavljalcev, vendar je bila že veliko boljša, kot lani. Vsekakor je pravilna ocena tujih obiskovalcev, po kateri bi lahko jugoslovanski proizvajalci veliko več pokazali svetu in Evropi, kot so pokazali na tem sejmu. Znano je, da je Zagrebški velesejem mnogo bogatejši, z več artikli, in da je velik del razstavljenih izdelkov že vnaprej prodan. Veliko več pa bi morali storiti za osvajanje mednarodnega tržišča tako, da bi na ustrežnejši način predstavljali svoje izdelke tujim partnerjem.«

Glasnik: »Če seštejemo vso jugoslovansko proizvodnjo žvečilne gume, bi komajda zadoščala za del tako velikega tržišča, kot je, na primer, sovjetsko. Ali obstaja možnost, da bi lahko kdaj jugoslovanski proizvajalci tega proizvoda nastopili skupaj na klirinškem področju, ne glede na to, iz katere republike je kateri? Kakšna je možnost, da bi dosegli predhodno »sozdovski« sporazum?«

B. Veber: »Vsekakor je tudi klirinško tržišče zelo zanimivo za jugoslovanske konditorske proizvajalce, zlasti žvečilne gume. Na tem področju si vsi jugoslovanski proizvajalci že nekaj let prizadevajo, da bi osvojili to tržišče, vendar to zaradi različnih omejitev ni bilo mogoče. Kot druge delovne organizacije, si je tudi Žito prizadevalo, zlasti Tozd Imperial, da bi nastopilo na tržišču Sovjetske zveze. V preteklem letu smo prvič uspeli prodati tja 50 ton žvečilne gume prek predstavništva Emone. Tudi letos pričakujemo nadaljevanje začetega

poslovanja. Šele ko so začeli v Sovjetski zvezi sami proizvajati te proizvode, smo lahko nastopili mi z izvozom kot dopolnitev njihove proizvodnje, saj je v tej državi ogromno povpraševanje po teh proizvodih.

Za enoten nastop na klirinških tržiščih pa skrbi predstavništvo Zvezne gospodarske zbornice, ki posamezna predstavništva delovnih organizacij usklajuje tako, da ne nastopajo kot konkurenti, pač pa z enotno ponudbo. Zaradi tega ni potreben nobeden dodatni sporazum med delovnimi organizacijami, kajti enotno sodelovanje je že zagotovljeno v okviru grupacij navedene zbornice, ki sodeluje s posameznimi državami.«

Glasnik: »In kakšni so zaključki za DO Žito in predvsem za tri tozde, ki so sodelovali na sejmu v Kölnu?«

B. Veber: »Poleg Imperiala in Šumija je sodeloval še Tozd Triglav-Gorenjka. Največje zanimanje je vladalo za Imperialovo žvečilno gumo in za Šumijeve izdelke. V manjši meri so se kupci zanimali za Gorenjkiino čokolado, le nekaj vprašanj se je nanašalo na izdelke Triglava.

Poleg lani znanih kupcev nas je letos obiskalo še mnogo novih. Bili so iz Nemčije, Anglije, Združenih držav Amerike, Avstralije, Kanade, arabskih dežel...«

Glasnik: »Kvaliteta proizvodov je naš adut, tarejo nas izvozni pogoji. Kako pa je z razširitvijo proizvodnje? Bomo letos lahko zadovoljili vse tuje kupce?«

B. Veber: »Jugoslovanski proizvodi slove kot visoko kvalitetni, saj so izdelani iz prvovrstnih surovin. Kvaliteta proizvodov je resda privabila mnoge kupce, veliko

Mednarodni konditorski sejem

Nadaljevanje s 3. strani

manj pa se jih je ustavilo pri nas zaradi embalaže, ki v primeri z drugimi proizvajalci, ki imajo enakovredno blago kot mi, zelo zaostaja. To je ena glavnih težav, ki jih srečujemo pri izvozu. Imperialovi proizvodi so si s svojo kvaliteto pridobili velik ugled na svetovnem tržišču, predvsem po zaslugi firme Hirschler, s katero trgujemo že devet let. Isto velja za Šumijeve izdelke. Začetne pošiljke v Združene države pa kažejo na to, da si bomo sčasoma tudi z njimi pridobili ime v svetu. Vse to pa se zaenkrat odraža v nižji ceni, ki jo lahko zdaj dosežemo v primerjavi z uveljavljenimi svetovnimi proizvajalci.

Glasnik: »Vsaka sodobna velika delovna organizacija ima tako imenovani 'marketing', ki proučuje tržišče, kupno moč določene regije, večletno prodajo določenih proizvodov na tržišču, potrebe, interese, vpliv reklame, televizije, tiska, neposredne ponudbe konkurence itd. Iz zakonitosti nekega obdobja zaključuje o nihanjih povpraševanja in ponudbe. Sodobna celostna podoba delovne organizacije se ustvari v daljšem obdobju z velikimi sredstvi za propagando, uveljavljanjem novih izdelkov, utrjevanja 'imena' DO, slovesa, ki ga uživa...?«
B. Veber: »V zvezi s tem je mogoče reči le eno: Premalo vlagamo v propagando na tujih tržiščih. Marketing je nujno po-

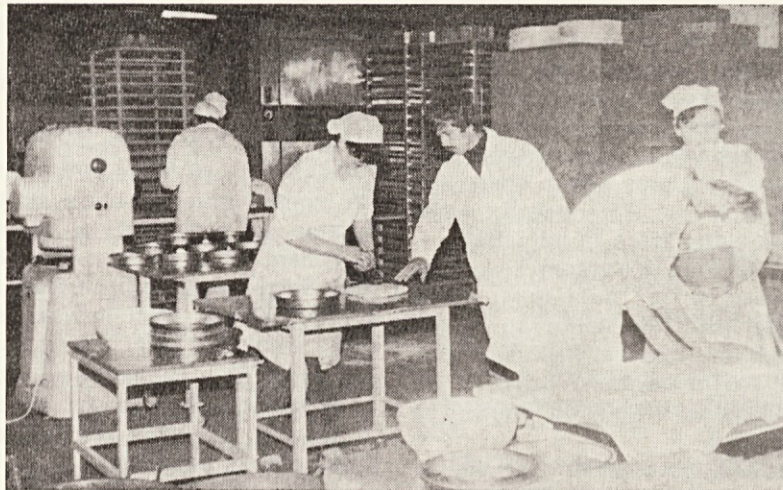
treben. Brez dobrega poznavanja razmer na tržišču, domačem in tujem, ni mogoče doseči nikakršnega pomembnejšega poslovnega uspeha. Za tak mednarodni nastop pa mora biti delovna organizacija ekonomsko dovolj močna, da lahko nameni za to zadostna sredstva, mi pa za takšne nastope nimamo predvidenih nobenih sredstev. Zato nam preostane le, da konkuriramo s ceno, kar pa je spet investicija, ki postopoma raste kot raste ugled proizvoda na tržišču.«

Glasnik: Bi nam povedali, kakšne pogodbe ste sklenili v Kölnu, koliko bomo izvažali in kakšne perspektive se nam obetajo?«

B. Veber: »Žito na tem sejmu ni sklenilo nekih posebnih, novih pogodb. Pridobili pa smo nekaj novih, resnih interesentov. Žvečilno gumo, namenjeno za izvoz, imamo praktično že vso prodano prek firme Hirschler, oziroma njenih predstavnikov, prav tako nekatere Šumijeve izdelke — v Nemčijo, Anglijo ter ZDA. Dobili pa smo dodatna naročila, ki pa ne bodo bistveno povečala že dogovorjenih količin za izvoz. Nadalje smo dobili ponudbo za izvoz 15 kontejnerjev čokolade po ceni 3 dolarje za 1 kg — iz Libanona, izvozili bi jo od septembra 1981 do marca 1982. Vprašanje je le, če bomo lahko toliko izvozili zaradi visoke cene proizvodnje in po tako nizki ceni, kot jo lahko dosežemo danes na tržišču.«

Slaščičarstvo v TOZD Pekarne Ljubljana se modernizira

Jakob Kandušar

Slaščičarske dobrote nastajajo pod nadzorstvom Jakoba Kandušarja

Ob proizvodnji listnatega testa smo prišli do ideje, da bomo postali s končnimi izdelki, ki jih bomo izdelovali iz njega, za naš tozd Pekarne Ljubljana, sami zelo velik potrošnik. V našem obratu smo začeli izdelovati več vrst zavitkov in slano pecivo. Sprva je bilo to delo ročno, kasneje pa smo dobili linijo, ki nam je v veliko pomoč pri proizvodnji zavitkov.

Z njimi oskrbujemo skoraj vse ljubljanske trgovine in še mnogo

obratov družbene prehrane, ki s temi proizvodi popestrijo svoj jedilnik.

Kasneje se je pokazalo, da zahteva tržišče večjo izbiro sladice, zato smo v proizvodnjo vključili še krofe, buhteljne in burek. Nadržujemo še proizvodnjo ocvirkovih pogač, keksov, slanik keksov in mlinec. Za proizvodnjo bureka smo imeli najprej zaposlenega enega delavca, ki pa nas je večkrat spraval v neprijeten položaj, ker pri svojem delu ni

bil vreden. Prešli smo na proizvodnjo bureka na polindustrijski način, kar nam omogoča veliko večjo storilnost pa tudi vsak novi delavec se lahko takoj vključi v delo. Poprej to ni bilo mogoče, ker je bila pri klasičnem postopku potrebna posebna tehnika za raztegovanje testa, ki ji ni bil vsakdo kos. Pridobil si jo je lahko le z dolgoletno prakso.

V veliko pomoč so nam zmrzovalniki, saj tudi vse slaščičarske proizvode zamrzujemo tako, da imamo na zalogi vedno dovolj izdelkov. Tako je mnogo manj nočnega dela, kajti trgovine želijo imeti naše izdelke na policah zgodaj zjutraj.

Posebnost ponudbe naših zavitkov za gostinske lokale in obrate družbene prehrane je v tem, da jih prodajamo surove in zmrznjene, da jih lahko nato v kuhinjah sami spečejo, po svoji želji razrežejo ter servirajo.

Za nas, proizvajalce, je takšen način ugoden zato, ker lahko prodajamo izven Ljubljane, pa tudi časovno nismo vezani, delovne organizacije lahko enkrat na teden napolnijo svoje zmrzovalne skrinje z našimi izdelki.

Naš obrat, ki je v sestavu obrata zmrznjene hrane, dela dve leti. Zaposlenih je 22 delavcev v dnevni in nočni izmeni. Ponoči delamo krofe (2500—3000 na noč), dve vrsti zmrznjenih zavitkov ter buhteljne za potrebe šol. Podnevi pa je na vrsti burek, slano pecivo in še kaj. Naročnikom dostavljamo izdelke z dvema kombijema.

Žito podpisnik dogovora o temeljih družbenega plana mesta Ljubljane za obdobje 1981—1985

Za DO Žito je v razvojnih planih mesta Ljubljane za obdobje 1981—1985 nedvomno najpomembnejši tisti del Dogovora o temeljih družbenega plana, ki govori, da bomo s podpisom tega sporazuma zagotavljali dolgoročno preskrbljenost mesta s potrebnimi količinami energije in hrane, pri čemer bomo upoštevali naravne in ekološke omejitve ter realne možnosti preskrbe s hrano.

Za agroživilstvo in preskrbo so zadolženi sledeči podpisniki: IS skupščin občin in mesta Ljubljane, Kmetijske zemljiške skupnosti občin Bežigrad, Moste-Polje, Šiška in Vič-Rudnik, SLS za preskrbo mesta Ljubljane, SOZD Emona, SOZD KIT, SOZD Mercator, DO ŽK Žito, SOZD HP, KZ Velike Lašče, MK SZDL, Temeljne banke v Ljubljani, SOZD ABC Pomurka.

Kaj določa 49. člen sporazuma?

SIS za preskrbo Ljubljane bo pospeševala dohodkovno povezovanje agroživilskih OZD v ljubljanski regiji z OZD iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije ter krepila samoupravno organiziranost preskrbe. Pomemben člen je tudi načrtovanje potrebne količine kmetijskih pridelkov in osnovnih živil. To bo omogočalo članicam, da bodo lahko dolgoročno planirale proizvodnjo za ljubljansko tržišče. SIS bo dajala prednost tistim programom, s katerimi bomo izboljšali preskrbo z mesom, mlekom, kruhom, sadjem in zelenjavo ter sladkovodnimi in morskimi ribami.

Kje bomo vlagali?

V programu SIS za preskrbo Ljubljane na področju primarne proizvodnje so za sovlaganje sledeči programi:

družbeno organizirano pridelovanje mleka in klavne živine, pridelovanje zelenjave, povečevanje prireje sladkovodnih rib,

razširitev plantaž za pridelovanje zimske zelenjave in mandarin v dolini Neretve,

povečanje ulova morskih rib.

Program navaja: »SIS za preskrbo Ljubljane bo sodelovala tudi pri programih razvoja živilske industrije, ki so pomembni za preskrbo Ljubljane in pri razvoju drobnoprodajne mreže. Spodbujala bo proizvodnjo živil in ukrepala tudi v primerih, ko bi bila zaradi motenj na trgu ogrožena preskrba občanov z živili.« DO Žito in SOZD Emona, podpisnika tega sporazuma, se zavezuje, da bosta v obdobju 1981—1985 zagotovila letno: 140 000 t kruha in peciva.

OZD trgovine za osnovno preskrbo (zadeva Tozd Maloprodaja in tudi druge Žitove tozde) pa se zavezujejo, da bodo s samoupravnim dogovarjanjem s proizvajalci dobavitelji živil in gospodinjskih potrebščin poskrbeli za nemoteno preskrbo.

Članice SIS OZD trgovine se bodo tudi dogovorile za prioriteten program graditve trgovin za osnovno preskrbo in skladišč za živila.

Iz HP Kolinska v Zdravstveni dom Moste

Ivan Cimerman

Kje zdraviti zobe?

Dne 31. 3. 1981 je prenehala delavcem Žita nuditi svoje storitve obratna zobozdravstvena ambulanta v HP Kolinski na Šmartinski cesti v Ljubljani. Tako okrog 1280 delavcev iz temeljnih organizacij Mlini, Pekarne Ljubljana, Šumi, Maloprodaja, Blagovni promet, Razvoj inženiring, Tehnični obrati, Pekarna Bežigrad in DSSS ter Žitna skupnost ostanejo zaenkrat brez svojega zobozdravnika. V letu 1980 je obiskalo ambulanto v Kolinski 236 naših delavcev. Zobozdravstvene storitve so bile kompletne, od plomb, različnih zdravljenj, ruvanj, protez, do mostičkov in zobnih prevlek.

Kolinska je delavce Žita dne 26. 12. 1980 z dopisom obvestila, da nam ne more več nuditi svojih storitev. Zaradi pritožb delavcev iz Kolinske, ki se jim je čakalna doba raztegnila na tri mesece, so se tudi odločili za to odpoved.

Predstavniki Žita so že v aprilu lanskega leta navezovali stike z Zdravstvenim domom Ljubljana, enota Moste, in se dogovarjali za pogodbo, po kateri bi imeli odslej zdravnika za nas v tem domu. Da bi dobili neposredno predstavo o poteku dogodkov, sem obiskal dr. Zorana Arneža, vodjo zobozdravstvene službe, Tozd osnovnega zdravstvenega varstva v Zdravstvenem domu občine Ljubljana-Moste-Polje. V kratkem orisu nam je predstavil njihovo službo in nakazal možnosti za vključitev Žita:

Ta služba je zadolžena za zdravstveno varstvo otrok, šolarjev, borcev NOV, nosečnic, starejših občanov in aktivnih delavcev v združenem delu. Mnoge delovne organizacije so že ustanovile zobozdravstvene ordinacije na območju moščanske občine, kot so: Slovenije ceste-Tehnika, Sap-Viator, Velana, HP Kolinska, Saturnus, Papirnica Vevče, Blagovni transportni center in drugi. Razen teh imajo v dodatnem času zobozdravstveno varstvo v enoti Moste še nekatere druge delovne organizacije.

Kam, dokler nimamo svoje ambulante?

Na delo v Žito, na Šmartinsko 154, v bežigradske pekarno in tudi Žitno skupnost prihajajo delavci iz različnih občin, ne le iz moščanske. Razdrobljenost zdravstvenih storitev zanje po teh različnih občinah, čas, ki je pri tem izgubljen in mnoge prednosti »domačega zdravnika« v delovni organizaciji, nas navajajo tudi na misel, da smo ob specifičnosti prehranske industrije še posebej dolžni skrbeti za zdravje naših aktivnih delavcev.

ZADNJA VEST: ODSLEJ V ZDRAVSTVENEM DOMU MOSTE

Predstavniki službe za družbeni standard so se dogovorili z vodstvom Zdravstvenega doma v Mostah, kjer bodo odslej opravljali za delavce ŽK Žito zobozdravstvene storitve.

Žitove paciente bo sprejemala dr. Danica Uršič ob torkih od 16. do 17. ure in ob četrkih od 10. do 11. Zobozdravstvene storitve bodo opravljali za delavce temeljnih organizacij na Šmartinski 154 ter za Tozd Pekarna Bežigrad.

Najbolj učinkovita rešitev bi bila zobozdravstvena oskrba v okviru DO Žito.

Kot vemo, je to že prastara zamisel, ki živi od samih začetkov gradnje Kombinata, pa še do danes ni uresničena!

Dr. Zoran Arnež je omenil, da so naši predstavniki iskali možnost, če bi lahko v dogovoru z njihovo zdravstveno službo reševali ta pereč problem. Zatrnil je, da so v enoti Moste izrazili pripravljenost, da bi rešili to Žitovo stisko in bi s podpisom ustreznega sporazuma o neposredni menjavi dela na tem področju vsaj deloma ali začasno pomagali. Pričakovali so nadaljnje pobude.

Služba za družbeni standard ŽK Žito je 9. 12. 1980 pismeno seznanila delavce s stanjem in odpovedjo zobozdravstvenih uslug v HP Kolinski, kjer tudi opozarja na pomen preventivnega zdravljenja zob v agroživilstvu in na vključevanje zobozdravstva v obvezne preglede delavcev na tem področju dela.

Na osnovi predloga službe za družbeni standard so na posvetu direktorjev dne 15. 12. 1980 predlagali, da Žito začne z gradnjo svoje lastne zdravstvene ambulante na Šmartinski 154.

Tozd Razvoj-inženiring bo v ta namen izdelal projekt splošne in zobozdravstvene ambulante.

Ker pa vemo, da naši mlini merljejo počasi in smo v škripcih stabilizacijskih naporov — čakamo na začasno rešitev v Zdravstvenem domu v Mostah.

Žitovo pekarstvo v Zasavju

Ivan Cimerman

Nepogrešljiva pekarna v Trbovljah je po desetih letih še vedno mlada

Pred izgradnjo pekarnice v Trbovljah leta 1971 je bilo v tem kraju že žitovo skladišče za mlevske izdelke, kot nekaka zasnova bodoče pekarske dejavnosti. Oskrba s kruhom je pred desetimi leti v Trbovljah dokaj šepala, večina so ga vozili iz Zagorja. Obstajale so še tri zasebne pekarnice, od teh je ena prenehala obratovati.

Dandanes si v Trbovljah, ki štejejo 18 000 prebivalcev, ne bi več mogli zamisliti normalnega življenja brez žitove pekarnice. Lani so napekli 802 000 kg osnovnih vrst (beli in polbeli 0,80 kg) ter 505 000 kg posebnih kruhov, od katerih je najbolj iskan beli Istrski (tega so proizvedli lani 171 000 kg) in beli domači (132 000 kg). Posebnost njihove peke so še rudarske, 0,20 kg težke štručke, ki jih poleg drugega peciva največ napečejo — letos načrtujejo 52 500 kg. Kadar gre do »knapi« v jamo, si jih vzamejo s seboj, ker so zelo prikladne. Kljub vsem navedenim posebnim kruhom pa Trboveljčani največ kupujejo navaden bel kruh, ki je razmeroma poceni in dober. Trbovlje živi svoj utrip življenja, poletnih turističnih »konic« ne poznajo, največ napečejo ob nedeljah in praznikih — po 12 ton dnevno. Poleg žitove pekarnice oskrbujejo mesto še trgovsko podjetje Merx iz Celja ter dva zasebnika, ki napečeta po 1000 kg dnevno.

Vodja DE Pekarna Trbovlje, Vinko Medvešek, mi je posredoval še druge podatke. Kruh prevažajo s tremi dostavnimi avtomobili, poleg Trboveljski oskrbujejo pa še deloma Litijo.

Nova pekarna se je le stežka uveljavljala, saj je industrijski način peke le počasi spodrival in premagoval domačega. Vemo, da je na roke zameseni kruh mnogo boljši in trboveljski potrošniki so se dolga leta navajali na domače, ročno izdelane štruce.

Ker navadnega industrijskega kruha v začetku niso mogli prodati v zadostnih količinah, so se usmerili na proizvodnjo posebnih kruhov, ki so jim tudi pripomogli do boljšega finančnega rezultata.

Ekspedit namesto garaže

Ob mojem obisku je po nekdanji garaži odmevala zidarska beseda in orodje, saj so opravljali zaključna dela v tako pridobljenem ekspeditu, kar jih je stalo 150 000 din.

»Radi bi skrajšali proizvodni čas, avgusta pričakujemo novo peč iz

zagrebške Termotehnike. Peči, ki jih vidite, so povsem dotrajane, 10 let nam že zvesto služijo,« meni Vinko Medvešek.

Rekonstrukcija bo mnogo dražja od planirane

Plan investicij Tozd Pekarne Ljubljana načrtuje za Delovno enoto v Trbovljah v letu 1981 3 375 000 din. S to vsoto bi naj plačali rekonstrukcijo in razširitev pekarnice, montirali agregat, kupili intenzivni mešalec, mešalne kotle, postavili ograjo, vratarnico... Plan investicijskega vzdrževanja za leto 1981 navaja med najvažnejšimi deli redni letni remont na eni peči ter generalni popravili dveh strojev, kar naj bi stalo z drugimi manjšimi popravili in deli skupno 145 000 din. Po mnenju Vinka Medveška pa je to komaj četrtina potrebne vsote, tako se je vse skokovito podražilo. Seveda se bodo morali, če ne bo drugače, s to vsoto sprijazniti in narediti ob minimalnih stroških, kar bo mogoče. Najtežje vsekakor pričakujejo peč, ki bo proizvajala 600 kg kruha na uro. Tudi njihovi sosede — peki v Hrastniku in Zagorju, uporabljajo že drugo serijo Termotehnikinih peči, ki so zelo dobre.

Agregat — vsem krizam navkljub

»Čeprav je trboveljska termo-elektrarna zelo blizu, nam je doslej že večkrat zmanjkalo elektrike. Zato smo kupili agregat. Od 26 milijonov, kolikor je stal, je polovica primaknila občina. Če zmanjka toka, ga pridobimo v manj kot petnajstih sekundah, in še to: prvi v Žitu smo, ki ga imamo!« s ponosom povedo.

Kadar pride do težav pri oskrbi s kruhom, letijo nanje seveda očitki, večkrat neupravičeni; naročila pri kruhu najbolj nihajo, oskrbeti pa morajo 60 mest, seveda s tremi dostavnimi avtomobili ne moreš biti na vseh teh krajih pravočasno. Za boljše reševanje spornih vprašanj je občina ustanovila potrošniške svete, s katerimi se povezujejo v pekarni. Peči bi zelo radi videli, da bi prišli k njim, v živo proizvodnjo, morda ponoči, da bi videli, kako mora delati peščica neutrudnih delavcev — saj bi jih tako bolje razumeli. V pekarni je zaposlenih 19 delavcev, od tega jih je 6 pekov. V dopoldanski izmeni delajo štirje ali pet. Ker nimajo toplih obro-

kov, sem jih povprašal, če bi se abonirali v sosednji, Iskrini menzi. Pokazalo se je, da »od petih dva delavca gotovo ne bi hotela tja na malico, zato ostaja tako, kot je bilo«.

Vsako leto na Zasavskem sejmu

Poleg industrijskega, monotonega dela živi v naših pekih tudi želja po svobodnem oblikovanju in izražanju pri njihovem oblikovanju testa, kjer lahko sproščajo domišljijo in uveljavljajo delček umetniškega čuta v sebi. Pletenice, preste, srca in druge umetniško oblikovane pekovske izdelke razstavljajo vsako leto na Zasavskem sejmu. Prejeli so že nekaj nagrad, ki so nanje ponosni. Trgovsko podjetje »1. junij« prireja na tem sejmu tudi degustacije. Obrat zmrznjene hrane iz Tozd Pekarne Ljubljana je na takih prireditvah nastopil s svojim programom. V Trbovljah sicer pokupijo lepo količino zmrznjenih izdelkov, vendar na tem območju že dolgo razpreda svoje mreže zagrebški Ledo.

Poleg umetniško oblikovanih izdelkov razstavlja Žito na tem sejmu predvsem pekovsko pecivo in tudi izdelke iz Tozda Pekarne v Ljubljani tako, da je razstavljenih okrog 20 vrst kruha. Prejšnja leta sta sodelovala tudi Šumi in Tozd Triglav-Gorenjka, zdaj pa ne več.

Pomenek z delavci je bil resnično odprt, iskren

Vodjo Obrata pekarnice v Trbovljah Vinka Medveška sem »zalotil« ob stroju — pomagal je oblikovati štručke. Nikjer ni nobenih pisarn, vse je živa proizvodnja. Za več del hkrati skrbi računski referent, Metka Maroltova, ki živahno šviga, ureja in usklajuje naročila, ter skromno zatrjuje: »Od samega začetka sem pri hiši, 10 let bo tega. Skupaj smo začeli, skupaj ostali, kot v družini se počutim. To je bila prva pekarna, ki sem jo videla in spoznala ter se v njej vsega naučila. V začetku smo delali tudi marsikatero soboto. Skrbeli smo še za skladišče mlevskih izdelkov, testenin. Na drobno smo razvažali žitove izdelke. Po letu 1968 je začelo prodajati po Zasavju svoje izdelke tudi Žito, poprej jih je le Merx. Danes oskrbujejo Tozd Mlini z mlevskimi izdelki Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Laško, Izlake...« Matevža Sušnika so pohvalili kot univerzalnega vzdrževalca, ki je sposoben popraviti vse, od avtomobilov, pekarskih peči, do vode in električnih instalacij. Brez nje ga preprosto ne bi mogli več. Sam pravi: »Večidel se pri popraviljanju zanesem na svojo iznajdljivost. Večja popravila prepuščamo Tozdu Tehnični obrati v Ljubljani. Rezervne dele dobimo tod, v Strojni tovarni, Cementarni. Tudi ponoči so nam že priškočili na pomoč. Tu se vsi poznamo med seboj in si složno pomagamo.«

Štefan Lukač je vneto obračal vroče krofe: »Na dan jih navrem okrog 600, za Pusta pa 5000 do 6000! Cvreva jih dva, običajno ponoči, zjutraj jih že hrustajo pri zajtrkih. Peto leto mi teče in privadil sem se že.« Erik Cvirn: »Kvalificiran pek sem, 10 let delam tu. Moram reči, da je stanje zelo težko, peči so kar

Vodja Pekarne, Vinko Medvešek, je nenehno sredi dela

razmajane, para uhaja. Trije garamo za pet drugih, plačo pa dobimo za tri. Saj bi kupil stanovanje, pa se bojim visokih obresti in dolga; z družino živimo na 27 m² stanovanjske površine. 5600 din osnovne plače dobim, 100 nočnih in 10 nadur mi vrže stari milijon. Tempo dela je res vražji, vzdržimo le izkušeni peki, mladi odnehajo. V dveh, treh letih jih je prišlo poskusit kakšnih 15. Poleg mene so od vsega začetka tu še Metka Maroltova, Štefka Lucu, Vinko Medvešek, Maks Borštinar, Pavle Kunič in Ivan Štepic.«

Svoje želje so strnili v nekaj predlogov: večjo osnovo za plačo, ki bi se lahko primerjala z drugimi poklici — z avtomehaniki,

ključavničarji, elektriki... Pekom bi morali priboriti tudi beneficiran delovni staž kot ga imajo »knapi«. Ob nočnem delu so izključeni iz družabnega, športnega in kulturnega življenja, tudi družini bi se morali več posvečati. Vendar je težko, če delajo tri tedne ponoči, enega pa dopoldan. Tudi dopuste bi radi usklajevali, če na primer drugi zakonec dobi kolektivni dopust, pek pa le teden dni, kar je največ.

Kljub težavam pa jih preveva robot, zdrav humor, ki neti optimizem:

»Mi se stabiliziramo že od 1971, ko smo začeli obratovati,« povedo.

»Če bi vsi tako delali, bi bilo kruha — preveč!«

Zgodovinsko ime — Grahamov kruh

Sabina Glavan

Že v 19. stoletju so vodilni svetovni prehrambeni strokovnjaki ugotavljali in zagovarjali temnejše moke kot biološko vrednejše. Angleška kraljica Viktorija si je »držnila« celo na dvor uvesti črni kruh. Od kje izvira ime za Grahamov kruh? Zgodovinski podatki nas pripeljejo do ameriškega zdravnika Silvestra Grahama (1794—1851). Bil je pravi »upornik« svoje dobe. Zagovarjal je uživanje dvajset ur starega kruha, spečenega iz grobo zmlete pšenice. Priporočal je spanje na trdih žimnicah pri odprtem oknu, hladne kopeli, nošenje lahkih in svetlih oblačil in vsakodnevne telesne vaje. Ljudje naj bi uživali le zelenjavo in sveže sadje, nezmlato žito, pili samo vodo in pri obedu sedeli za mizo veselih in nasmejanih obrazov. Leta 1837 je objavil razpravo o kruhu, v kateri zagovarja doma spečen kruh, kruh, ki ga spečejo peki pa imenuje »ponarejeni, znakažen pekovski izdelek«.

Medtem, ko so ga nekateri zasmehovali, pa so mlinarji veselo mleli Grahamovo moko. Gibanje njegovih privrženec je imenovano grahamizem.

Od tod izvira tudi ime za Grahamov kruh. Osnovna surovina je debeli pšenični zдроб ali Grahamova moka, ki jo dobimo z drobljenjem očiščene pšenice brez presejavanja.

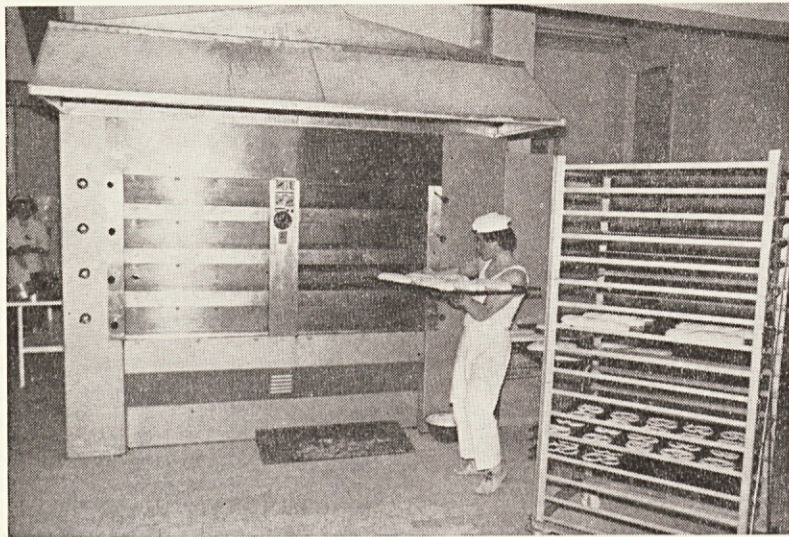
Kruh se po svoji kemični sestavi približuje kruhu za diabetike. Bistveno je bogatejši na mineralnih snoveh in vitaminih od ostalih vrst pšeničnih kruhov, v kolikor le-tim te komponente niso bile posebej dodane. Vsebuje tudi manj ogljikovih hidratov in ga zato priporočamo predvsem starejšim ljudem in diabetikom. Ena diabetična enota Grahamovega kruha je 3,5 dekagramov, belega kruha pa na primer le 2,5 dekagrama, kar pomeni, da lahko uporabimo približno za tretjino več Grahamovega kruha kot pa belega pri isti količini ogljikovih hidratov.

TOZD TRIGLAV-GORENJKA

Na drugi seji OOKZ v marcu so obravnavali poročilo s področja pridobivanja, razporejanja in delitve dohodka in sredstev za osebne dohodke. To poročilo je posredoval vodja kadrovske službe Ignac Blaznik. Delavski svet je sprejel sklep, da bodo nemudoma izdelali nove analitične ocene.

Usmerjeno izobraževanje in Živilski šolski center v Mariboru

Srečko Hecel

Pekovska učna delavnica Živilskega šolskega centra v Mariboru daje bodočim pekem osnovno praktično znanje

Živilski šolski center Maribor

O prehodu na usmerjeno izobraževanje se zastavljajo številna vprašanja, ki zadevajo potrebe združenega dela na eni in način izobraževanja, šolanja kadrov za potrebe industrije na drugi strani. Pomembno izobraževalno središče za živilstvo je Živilski šolski center v Mariboru. Uredništvo Glasnika je že v 10. številki leta 1979 objavilo zapis takratnega ravnatelja tega centra Staneta Legata, ki je govoril o temeljnih usmeritvah in profilih poklicov v živilstvu.

Tudi za ta zapis smo naprosili sedanjega ravnatelja Srečka Hecela, da nam posreduje nekaj perečih problemov, ki jih tarejo pri izobraževanju za to stroko. Prijazno se je odzval s sledečim člankom, za katerega je posredoval gradivo tudi Franc Vukovič, vodja slaščičarske in pekarske delavnice.

Problematika izobraževanja kadrov za predelavo žit in mok

Problematiko kadrov za predelavo žit in mok oziroma poklica pek in mlinar lahko obravnavamo iz treh vidikov:

— kakovostne strukture učencev, ki se odločajo za poklic

— problematike interesa za poklic in

— aktivnosti OZD, skupnosti za zaposlovanje in šol za zagotovitev bodočih kadrov.

Vprašanje kakovostnih kadrov za predelavo žit in mok je precej star problem v naši republiki, po znanih podatkih pa tudi za ostali del naše države. Ta problem pa se v zadnjih desetih letih še zaostrojuje, saj nastajajo z napredkom tehnologije vedno večje potrebe po strokovno usposobljenih kadrih, ki, ne samo, da bodo znali ravnati s sodobno mehansirano opremo in obvladovali najnovejšo tehnološke postopke, temveč bi morali biti sposobni vse to razvijati in dopolnjevati, če hočemo držati korak z ostalimi. Stvar pa postane zaskrbljujoča, če pogledamo statistiko, in kaj hitro ugotovimo, da se za poklic pek in mlinar odločajo učenci, ki zadovoljivo opravijo osnovnošolsko obveznost ali pa učenci, ki končajo osnovno šolo s prilagojenim programom in še to največkrat učenci, ki jih socialne prilike v to prisilijo. Ob primerjavi zahtev, ki jih postav-

lja ta vrsta dejavnosti in priložnost kadrov omenjenih struktur lahko kaj hitro ugotovimo, da stihisjsko tega problema še dolgo ali pa nikoli ne bomo rešili. Ob vprašanju: Zakaj se za te poklice ne odloča drugačna struktura učencev? Kaj hitro zasledimo odgovor v nepoznavanju poklica ali še konkretnije v stari miselnosti o težkem fizičnem in nočnem delu, slabem nagrajevanju in manjvrednosti poklica. Ta miselnost že dolgo ne ustreza resnici in mladi niso seznanjeni z resničnim položajem, delovnih pogojev, možnostjo razvoja in napredovanja v teh poklicih, da bi se poleg popularnih poklicev v večji meri odločali za to smer.

V zadnjem obdobju in srednjoročnem načrtovanju si veliko prizadevamo za povečanje pridobivanja hrane in bilo bi prav, da bi prav tako pozornost namenili tudi predelavi te hrane v polizdelke in izdelke. To pa bomo lahko dosegli le s tako usposobljenimi kadri, ki bodo sposobni obvladati sodobno tehnologijo predelave žit in mok in sodobno avtomatizirano opremo, za kar pa ni dovolj samo dober izobraževalni program, ampak še bolj kot to kandidati, ki bodo sposobni te programe v zadovoljivi meri osvojiti.

Priliv kadrov za poklica pek in mlinar pa je v primerjavi z ostalimi popularnejšimi poklici skromen in še ta je regionalno neskladen. V živilskem šolskem centru v Mariboru se je v zadnjih štirih letih izobraževalo naslednje število učencev za posamezne poklice:

V šolskem letu	Pek	Mlinar
1977/78	36	—
1978/79	24	2
1979/80	27	2
1980/81	23	1

Iz tabel je razvidno upadanje zanimanja za ta poklic. Ta podatek je še posebej zaskrbljujoč, če upoštevamo podatek iz analize prejšnjih let, ki nam pravi, da na področju pekarstva opravlja dela in naloge okrog 200 strokovno premalo usposobljenih delavcev. Posledica upadanja zanimanja mladih za te poklice je slabšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih, kar pa je vsekakor v nasprotju z družbenimi prizadevanji.

Za primerjavo pogledajmo podatke, ki jih je posredoval Prehrabeni

šolski center Zagreb. Kot vemo, je SR Hrvatska pred leti že uvedla usmerjeno izobraževanje in so podatki še bolj zaskrbljujoči:

V šolskem letu	Pek	Mlinar
1977/78	28	26
1978/79	4	2
1979/80	2	2
1980/81	6	8

Podatki nam kažejo, da v bodoče ne moremo pričakovati zadostnega števila kadrov za potrebe te dejavnosti živilske industrije brez

povečanega prizadevanja prizadetih. Ta prizadevanja bi se morala odražati predvsem v politiki štipendiranja, informiranju osnovnošolske mladine, v sodelovanju OZD, skupnosti za zaposlovanje in šol, s primernim vrednotenjem dela in nakazovanja možnosti razvoja in napredovanja.

Le na ta način bomo uspeli vzbuditi interes mladine, da bi se v večji meri odločala za programe, ki bi naj zagotavljali strokovno usposobljene kadre, sposobne opravljati pričakovane naloge na področju dejavnosti, ki nam zagotavlja osnovna živila.

Ob razpisu štipendij slovenskih občin za šolsko leto 1981 - 1982

Za letos so skupne komisije udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občinah na območju SR Slovenije razpisale dve vrsti štipendij: prve, kadrovske, podeljujejo organizacije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti in druge — štipendije iz združenih sredstev, ki jih podeljujejo samoupravni organi udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občinah.

Letos so razpisali 600 kadrovskih štipendij za učence in 100 za študente v okviru posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev. Zanimajo nas za Žito najvažnejši poklici: mlinar, pek, slaščičar. Delež razpisanih štipendij za to področje živilstva je zelo majhen. Oglejmo si razpisane štipendije v tistih mestih, kjer ima ŽK Žito svoje temeljne organizacije, delovne enote oziroma obrate.

V občini Kamnik niso razpisali nobene štipendije za naše tri poklice, prav tako ne v Domžalah, v Krškem ter vseh petih ljubljanskih občinah in ne v novomeški ...

Samo dve Žitovi temeljni organizaciji sta na seznamu dajalcev štipendij: Tozd Pekarne Ljubljana, obrat Pekarna in slaščičarna Gabrsko v trboveljski občini, ki nudi štipendijo za enega ter Tozd Pekarna Kranj, za tri peke.

Za prodajalce, ki so neobhodni za Tozd Maloprodaja, je nekaj več razpisanih štipendij, vendar drugih trgovskih organizacij, ne Žitovih.

Kako je v Mariboru, Celju in Ajdovščini?

Razen dveh štipendij za živilske-

ga tehnika (Talis) ne najdemo na seznamu za peke, mlinarje in slaščičarje nobene štipendije na območju občine Maribor, prav tako ne v celjski občini in drugod.

Tretji živilsko močni center poleg Ljubljane in Maribora je še Ajdovščina. Ti so se še najbolj izkazali, saj so ponudili 8 štipendij: 3 za industrijske mlinarje, 3 za izdelovalce testenin, 1 za peka in 1 za slaščičarja.

Skromno, preskromno je vse to! Poleg dolgoročnejših razvojnih planov živilske stroke nam manjka po vseh večjih centrih tudi dolgoročno sistematično štipendiranje in planiranje kadrov, predvsem za mlinarstvo, pekarstvo, slaščičarstvo in trgovino.

Na vseh ravneh republike in zveze govorimo o prednostni panogi agroživilstva. Ko pa pogledamo, kaj nudimo mladim, ki prihajajo iz šol in si izbirajo poklice, vidimo, da je komaj omembe vredno, vsaj tako je razbrati iz tega razpisa štipendij za glavne centre, kjer je živilsko-predelovalna industrija najbolj razvita. Na obiskih po Žitovih temeljnih organizacijah nenehno slišim tožbe o pekih-prezimovalcih, mimorežnikih, ki ostajajo mesec ali dva in gredo dalje s trebuhom za kruhom.

Samo na rojstni kraj življenjsko vezan in šolan kader je tisti, na katerem lahko največ gradimo in planiramo. Takšne pozornosti pa morajo biti deležni tudi kmetijski in živilski poklici, saj smo se pozno spet spomnili, da bomo rabili vse več teh kadrov za uresničevanje vse večjih planov za setev, žetev in predelavo hrane.

Aktiv moščanskih novinarjev na obisku v Perutnini Zalog

Ivan Cimerman

Med 30 glasili, ki izhajajo v občini Ljubljana Moste-Polje, se vsa uredništva srečujejo s približno enakimi problemi, saj objavljajo članke, komentarje, vesti s področja družbenopolitičnih gibanj, gospodarstva, problematiko posameznih branž kot tudi odmeve na druga področja življenja v naši družbi. Izmenjava poklicnih izkušenj, navezovanje stikov med uredniki, organizatorji obveščanja in člani uredniških odborov je za nadaljnje delo zelo koristna.

Da bi bolje spoznali delovne organizacije v naši občini in med seboj primerjali razne oblike dejavnosti, se aktiv sestaja vsakokrat v drugi delovni organizaciji. Tokratna, 27. seja je bila v DO Perutnina Zalog. Direktor Janez Trobovšek nam je v glavnih obrisih predstavil njihov kolektiv. Z vzrejo piščancev in kokoši in najnovejšo tehnologijo v klavnici so lansko leto dosegli 780 000 000 din prihodka. Kooperante oskrbujejo s piščanci, precej pa tudi izvažajo.

Za srednjeročno obdobje 1981—1985 planirajo 130 000 000 din investicij.

Socialna delavka, Jana Gostinčarjeva, nas je seznanila s skrbjo, ki jo posvečajo delavcem v proizvodnji. 35 % med njimi jih gre na dopust prek njihove delovne organizacije. Imajo 10 prikolic, ki prezimujejo v Vrsarju in Umagu. Vsako leto sklenejo s kampom pogodbo za prezimovanje prikolic na posebnem prezimovalnem prostoru. Do predsezone, ki jo začne s 15. majem, jih ne uporabljajo. V predsezoni stane prikolica 50 din na dan, v sezoni pa 100 din.

Imajo tudi kočjo na Črnicu, brez oskrbnika, član kolektiva dobi ključ in plača zanjo 30 din na dan. Delavci v klavnici in hlevih delajo v zelo težkih pogojih. Obolenjajo za revmatizmom, pljučnimi boleznimi, bronhitisom, v hlevih je močan preprih zaradi ventilatorjev. Na predlog zdravnika in v povezavi s sindikatom jih pošljejo na leto 30—40 v zdravilišča. Med 435 zaposlenimi beležijo zaradi boleznin 6 % izgubljenega delovnega časa, za daljše, 3,6 % pa za boleznine do 30 dni.

Skrbe tudi za izobraževanje: 11 delavcev šolajo na visokih in višjih šolah, štipendirajo pa 13 štipendistov.

Živahne so športne dejavnosti, saj imajo 90 aktivnih planincev v svojem planinskem društvu, za kegljanje jih je 60, 20 jih smuča, tudi nogometaši prispevajo svoje.

Perutninski kombinat Pivka in Perutnina Zalog se združujeta v Jato

Ob našem obisku so naznanjali plakati: ZDRUŽENI VEČJI, MOČNEJŠI, USPEŠNEJŠI. Delavci Perutnine Zalog so že glasovali »za« združenje, v Pivki pa poteka referendum. Za združenje imajo več tehtnih, stabilizacijskih in razvojnih vzrokov: imeli bodo skupno valilnico za izvoz, združili bodo sredstva za izgradnjo nove farne, obe delovni organizaciji imata skoraj enak strojni park, lažje bodo ohranjali močno materialno jato. Lažji bo skupen izvoz, ki ga planirajo za obdobje 1981—1985 v višini 60 000 000 do 70 000 000 din.

Skupne službe bodo obdržali na ravni DO in jih izpopolnili. Imeli bodo skupno komercialno s sedežem v Ljubljani kot tudi pravno službo, okrepili pa bodo plansko, analitsko ter razvojno službo.

Dino Kodarin, predsednik občinske konference ZK občine Ljubljana Moste-Polje, nam je nato posredoval kritičen prikaz dejavnosti ZK v občini ter orisal glavne silnice razvoja, ki so nam lahko za izhodišča pri pisanju v naših časopise.

Urednica Delavske enotnosti, Majda Žlender, je predlagala, da bi se moščanski novinarji oglašali na svoji strani v njihovem časopisu ter sistematično prikazovali življenje in pereče probleme iz delovnih organizacij. S tem bi poživili dosedanje »forumsko« pisanje v osrednji redakciji s prispevki iz neposredne proizvodnje.

Pomladi in jeseni bo potekalo družbenopolitično usposabljanje članov Zveze sindikatov Slovenije. Tudi Žito bi moralo vključiti v to izobraževanje svojega predstavnika, da bi lažje poživili delo družbenopolitičnih organizacij in jim pripisali večji pomen, kot jim ga danes.

Družbena samozaščita smo vsi

Vladimir Svet

Preverjanje gasilnih naprav pred Tozd Razvoj — inženiring so posamezniki spretno izvedli

Iz vseh temeljnih organizacij v Žitu poročajo, da so enote civilne zaščite in splošnega ljudskega odpora ukrenile vse potrebno, da bi delavci storili vse za zaščito svojega in družbenega premoženja. S tem so se odzvali na široko družbeno akcijo, ki jo vodijo sindikati in inšpekcijske službe občin v sodelovanju s službami za varnost pri delu v DO ob zadnjih dogodkih, ki so prizadejali gospodarstvu ogromno škodo.

Družbena samozaščita ni nekaj novega, nek pojem, ki je nastal šele v zadnjem obdobju, ob razvoju našega samoupravnega socialističnega sistema. Zgodovinsko se je spajal in vraščal z razvojem delavskega gibanja po vsem svetu z zahtevami proletariata po preraščanju kapitalističnega sistema in vzpostavitve novih socialističnih odnosov tako, da bi postal delavec neposredni nosilec in tvorec proizvodnega procesa, odločanja o njem, in kar je bistveno — lastnik proizvodnih sredstev, s katerimi razpolaga, skratka: samoupravljalec.

Še zlasti v NOB je zaživela družbena samozaščita z vsem srcem in ognjem, čeprav takrat ni imela tega naziva. Odražala pa se je v ravnanju, delovanju in organiziranju vseh zavednih ljudi, od preprostih delavcev, kmetov, mož in žena, do izobražencev.

Dolga in težka je bila pot do krepke vzpostavitve samoupravnih socialističnih odnosov, ki dajejo delovnemu človeku svobodo pri odločanju o vsem, tako tam, kjer izpolnjuje svoje delovne naloge, kot v krajevnih skupnostih, kjer živi.

Vendar celotna pot še ni prehojena, pomanjkljivosti, nedoslednosti in slabosti se še vedno pojavljajo. Marsikaj bo potrebno še postoriti, da bomo še bolj utrdili samoupravni socialistični sistem, odstranili tehnokratizem in birokratizem in s tem dokončno uresničili vse tisto, kar sta ustvarila in še ustvarjata tovariša Tito in Kardelj.

Družbena samozaščita je še zlasti pomemben element, ki omogoča hitrejši in boljši razvoj naše samoupravne družbe, saj z aktivnim delovanjem na tem področju onemogočamo vse negativne pojave, pojavne oblike, posameznike ali skupine, ki hote ali nehote ovirajo nemoten razvoj takih odnosov.

Bilo je obdobje, ko smo področje družbene samozaščite nekoliko zanemarili, predvsem zaradi naglega vzpona življenjskega standarda in drugih objektivnih vzrokov, ki so nas uspavali tako, da smo se nevede predali prehitremu samozadovoljstvu.

SODELAVKA, SODELAVEC!

Odločaš in upravljaš s proizvodjalnimi sredstvi, odločaš o vseh pomembnih zadevah: pogojih dela, svobodni menjavi dela z drugimi delavci v tvoji delovni organizaciji in z negospodarskimi dejavnostmi v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnimi skupnostmi in še marsikje.

Ne vsi, najbrž le posamezniki pa pogosto pozabljajo, da je družbena samozaščita v bistvu njihov elementarni življenjski interes prav povsod, kjer žive, delajo in počivajo.

Oglejmo si bližnjo okolico naše soseske, ki je največkrat zanevarjena, oglejmo si naše livade in gozdove, poti in travnike in vasi ter mesta, kjer najdemo kupe naših odpadkov!

Vse te slabosti vse bolj pogosto opažamo tudi pri opravljanju del in nalog po pisarnah, skladiščih, tovarniških prostorih.

Kljub temu, da imamo urejene obrate družbene prehrane, kjer lahko ob vsakem času dobimo kavo, čaj ali malico, prinašamo v naše objekte kuhalnike in si z njimi olajšamo pot do kuhinje, s tem pa lahko nehote povzročimo škodo, ki bi nastala s požarom, hkrati pa neracionalno trošimo dragoceno energijo.

Čeprav so vse pisarne in obrati ogrevani s centralno kurjavo, in je temperatura vedno v družbeno dogovorjenih mejah, si nekateri delavci še samovoljno ogrevajo prostore z grelniki, ki ne zagotavljajo protipožarne varnosti.

Le kratkotrajna pozabljivost lahko pri tem botruje nesreči! Kljub vsem opozorilom, testom iz varstva pri delu, opozorilnim napisom — kadimo in odvržemo ogorke na najbolj neprimernih mestih, kjer je možnost požara največja!

Tvoj družbeni interes je, da ohraniš svoja proizvodjalna sredstva — stroje, orodje, in prostore, s katerimi si služiš svoj vsakdanji kruh take ali boljše, kot so bili

včeraj, da bo v prihodnosti tvoj kos kruha večji.

Vplivaj tudi na sodelavca! Opozarjaj ga, če opaziš, da je nepazljiv, nemaren, in tako zavaruj sebe, svoje premoženje in s tem tudi širše družbene koristi.

S tem izpolniš del svojih obveznosti iz družbene samozaščite! Vsi namreč napačno menimo, da je področje družbene samozaščite le za opravljanje del in nalog čuvajev, vratarjev in posameznih strokovnih služb.

ZAŠČITIMO SE PRED NEPREDVIDENIM

Marija Rigler

Da bi zaščitili svojo imovino, objekte in težko pridobljena sredstva za proizvodnjo, so se začele akcije in predavanja v okviru civilne zaščite in splošnega ljudskega odpora po vseh slovenskih občinah. Tako potekajo predavanja po krajevnih skupnostih, koder se krajani seznanjajo s splošno situacijo doma in v svetu, o morebitnih žariščih in vzrokih pri povzročanju škode, zlasti pa o zaščitnih ukrepih ter raznih pojavih malomarnosti na delovnih mestih.

Seznajajo se tudi z delovanjem inšpekcijskih služb ob požarih, ki so nas prizadeli v zadnjem času. Opozarjajo na odgovornost vsakega posameznika, na to, da lahko prepreči nesreče in čuva premožje.

V času splošne štednje in stabilizacije je krepitev zavesti in budnosti življenjsko važna. Pozorni moramo biti na morebitno vtihotapljanje dvomljivih tujkov v našo sredino in jih pravočasno izločiti ter onemogočiti.

Taka predavanja smo imeli v občini Ljubljana-Vič-Rudnik in nam bodo nedvomno koristila pri našem vsakdanjem delu.

KAKO IZVAJAMO POŽARNO ZAŠČITO IN PREVENTIVO?

Ivan Vesič

V skladu z razvojem in utrjevanjem samoupravnega položaja delavcev v združenem delu moramo zagotoviti učinkovito zaščito delovnih ljudi in družbenega premoženja pred požari. Požarna varnost kot dejavnost posebnega družbenega pomena je ena izmed nalog samozaščitne aktivnosti. Požarna zaščita zahteva najširše sodelovanje in akcijo vseh organizacij združenega dela.

Ker živimo in delamo v DO Žito, to je v občini, ki ima razvito industrijo, in ki je požarno zelo ogrožena, moramo temu območju glede požarne varosti posvetiti večjo pozornost in ga obravnavati z vso odgovornostjo.

Vrsta požarov, ki so se zanetili na našem območju, je bila povzročena zaradi človeške nepazljivosti in malomarnosti. Zaradi tega je občinski komite za SLO in DS sklical na razgovor o požarni varnosti vse direktorje OZD, na katerem so po obsežni razpravi o problemih soglasno sprejeli sklepe in zaključke, ki jih moramo v OZD dosledno izvesti. Dogovorili smo se, da bomo v vseh tozdih opravili inšpekcijske preglede ter ustrezno ukrepali. V ŽK Žito je opravil inšpekcijski pregled od 11. do 17. marca 1981 inšpektor UNZ Ljubljana.

Pri pregledu obratov v tozdih je ugotovil, da smo vse pomanjkljivosti, ki jih je ugotovil 12. 5. 1980, odpravili. Ob sedanjem pregledu pa je ugotovil še nekatere:

1. V Tozd Šumi je potrebno zamenjati priključni kabel na polnilcu. Stranski vhod je založen, prav tako tudi stopnišče v konditorskem skladišču. Iz skladišča je treba odstraniti pepelnike, kajenje je dovoljeno na določenem mestu. V skladišču embalaže v kleti je kajenje strogo prepovedano.

2. V laboratoriju Tozd Razvoj — inženiring zamenjati priključno cev in poskrbeti, da plinski kuhaličnik pregleda vsaki dve leti IPK, Tozd Plinarna, Ljubljana.

3. Tozd Tehnični obrati: Pritrditi je treba jeklenke s tekočimi plini. Avtoličarsko in kleparsko delavnico ločiti s požarno varno steno. Za hrambo čistilne volne poskrbeti za kovinske posode s pokrovi.

4. Tozd Pekarne Ljubljana: Pri stroju za pakiranje kruha narediti fiksen priključek na električno napeljavo. Ob dvigalu pred slaščičarno je bilo za mrežo več desak, avtomobilskih plaščev in drugega odpadlega gradiva. V parkirnici drobtin je treba na luči namestiti zaščitne zvonce. Odstraniti je treba mrtve električne napeljave. V DE Pekatete je založen hodnik.

5. V Tozd Mlini je v obratih precej založenih hidrantov in gasilskih aparatov; bolje morajo poskrbeti za odstranjevanje prahu od mok.

6. V DSSS je na hodniku pred laboratorijem prevelika količina vnetljivih tekočin. Takoj urediti poseben prostor ali požarno varno omaro, ki bo ustrezala hrambi. Inšpektor je za vse obrate v tozdih dosledno zahteval:

Da iz pisarn takoj odstranimo kuhalnike za kuhanje kave! Vso odgovornost za to prevzamejo vodje pisarn in delavec, ki uporablja kuhaličnik. Cigaretne ogorke moramo puščati v ustreznih peplnikih in ne metati drugam.

Izobraževanje iz požarne varnosti

Požarnega inšpektorja je zanimalo tudi izobraževanje delavcev iz požarnega varstva. Tovariš Janez Lenasi, ki je zadolžen za protipožarno službo v ŽK Žito, mu je odgovoril: »V interesu požarne varnosti v ŽK Žito organizira služba varstva pri delu po vseh tozdih redno kontrolo požarnega varstva. Za delavce prireja tudi demonstracije gašenja z napravami, ki so v Kombinat na določenih mestih in ki jih redno vzdržujemo. V letošnjem letu smo preizkušali znanje pri uporabi ročnih gasilnih aparatov, da bi lahko ob izbruhih požarov dobro in uspešno gasili. Pri tem smo tudi poudarjali disciplino varstva pred požarom. Preizkuse smo opravili po sledečih delovnih enotah in tozdih:

— Tozd Pekarne Ljubljana, DE Kamnik, dne 17. 2. 1981.

— Tozd Šumi, Ljubljana: 2. 3. 1981 — za skladiščne delavce pri surovinah dne 4. 3. 1981 za delavce v skladišču gotovih izdelkov istega tozda.

— V Tozd Tehnični obrati smo imeli 10. 3. 1981 v mehaničnih delavnicah z vsemi mehaniki posvet o požarnem varstvu in o tem, kakšen naj bo red zaradi požarne varnosti.

— Za Tozd Razvoj — inženiring in Tozd Mlini, demonstracija gašenja z razlago.

— V Tozd Mlini, centralnem skladišču, 18. 3. 1981 predavanje in demonstracija o tem, kako naj ravnajo z dosegljivimi napravami pri morebitnem gašenju in kako naj se varujejo pred požari. Vse ostale temeljne organizacije in delovne enote pa bodo preizku-

šale ročne gasilne naprave v naslednjih mesecih letošnjega leta.«

Povzetek ocene inšpektorja za požarno varnost

Povzetek inšpektorjevih ugotovitev je bil sledeč:

— Gasilna sredstva, aparati in hidranti so dobro vzdrževani in sposobni za gašenje.

— Pri kontroli znanja za gašenje je ugotovil, da delavci poznajo tehniko gašenja.

— Zatrdil nam je, da je požarna preventiva zelo dobra in strokovna.

— Opozoril je na premajhno zavzetost vodij obratov, da bi imeli urejene in proste gasilne naprave in zasilne izhode.

— Povečati moramo odgovornost vodij zaradi kajenja v obratih.

Inšpektorju smo razložili organizacijo protipožarne službe v Žitu, delo enot civilne zaščite in mu pokazali vzorno urejeno skladišče gasilske enote z vso pripadajočo opremo.

Povedal nam je, da je ob tem pregledu obratov dobil vtis, da služba za varstvo pri delu in protipožarna služba skrbita za vso požarno preventivo in splošno požarno varnost.

Mi vsi pa si želimo, da bi vsak delavec pri opravljanju del in nalog prispeval k temu, da do požara ne bo prišlo in da bi očuvali dragoceno družbeno premoženje.

Prikolice — da ali ne?

Silva Buk

Da bi bilo prav za vse, se ne bo nikoli zgodilo, saj pregovor: »Kolikor glav, toliko misli!« še vedno krepko drži. Najbolj prav in v splošno zadovoljstvo pa je, če se prislunne VEČINI, kar se je izkazalo za smotrno, v korist miru in sreče. Za ta prispevek me je izzval zapis v Glasniku št. 1-2 pod naslovom »Drago trimesečno sonce«, ki sem ga nekajkrat pozorno prebrala in v njegovo vsebino v mislih vtakla vse pogovore, predloge in razgovore, ki sem jim prisostvovala kot dolgoletna delavka v Kombinat in tudi občasna delegatka v raznih komisijah in odborih. Ne samo delovna dolžnost, tudi značaj mi je vlival željo, da sem se vedno rada pogovarjala z vsemi delavci in kazala zanimanje za njihove želje in potrebe. Tako sem jim lahko tudi naštetokrat pomagala pri njihovih težavah, ki so mi jih zapupali. Vedno sem poudarjala, da je dopust nujno potreben počitek za pridobivanje moči, ki so potrebne pri nadaljnjem uspešnem delu. Tako sem z vzpodbujanjem v marsikomu prebudila željo po dopustu v naših počitniških domovih ter mu predočila koristi dopusta in zmanjšala predsodek o prevelikih finančnih izdatkih. Moje misli so spremljale vsakega, ki je šel na dopust. Po vrnitvi na delo sem ga poiskala, da sem od njega zvedela, kako se počuti, kako mu je bilo všeč. Tako lahko sedaj strnem misli in posredujem nekaj pripomb na izziv že prej omenjenega članka.

Kombinat Žito zaposluje res veliko število delavcev. V povprečju nima nihče več kot mesec dni dopusta na leto. Glede na finančne možnosti ga le redki koristijo ves mesec izven doma. Tu je še navezanost staršev na

Cene penzijskih in drugih storitev v počitniških domovih ŽK ŽITO

DS DO Žito je na 5. seji, 5. 3. 1981, ob navzočnosti predstavnikov tozdv, potrdil naslednji cenik, ki ga je predložila služba za družbeni standard:

CENIK

penzijskih in drugih storitev počitniških domov ŽK Žito za leto 1981

I. Cene penzijskih uslug

1. Delavci in upokojenci ŽK Žito 200,00 din
2. Družinski člani:
 - zaposlen zakonec 250,00 din
 - nezaposlen zakonec in otrok nad 10 let starosti 200,00 din
 - otrok od 2—10 let 100,00 din
3. Tuji gosti — odrasli 350,00 din
 - otroci 2—10 let 175,00 din

Če gost nima lastnega ležišča, se cena penziona zniža za 30,00 din. Otroci rojeni v letih 1980 in 1981 ne plačajo penziona, nimajo pa pravice do posebne prehrane.

Za družinskega člana se smatrajo otroci in zakonec. Regresirana cena velja le za prvih 10 dni letovanja v počitniških domovih Kombinata, za letovanje nad 10 dni plačamo ekonomsko ceno.

II. Cena nočitev

- delavci in upokojenci ŽK Žito 50,00 din
- tuji gosti 100,00 din (30,00 in 50,00 din Kajžica na Pokljuki)

III. Cena posameznih obrokov hrane

Obrok	Odrasli (nad 10 let)	Otroci (do 10 let)
zajtrk	34,00	17,00
kosilo	90,00	45,00
večerja	70,00	35,00
Skupaj	194,00	97,00

Okrogla ali oglata miza o vrednotenju dela

Miča Karpe

Izmislili smo si še en mikavni naslov, kadar gre za sestanek brez konca in brez zaključkov — to je okrogla miza. In temu smo prisostvovali pred nedavnim, točneje 12. marca letos. Organizirala sta ga Klub samoupravljalcev občine Ljubljana-Moste-Polje in Delavska univerza Boris Kidrič z naslovom Nagrajevanje po delu. Udeležili so se ga predstavniki IO OO ZS, sindikatov in služb (ki jim je tovrstno področje dela glavni posel) iz različnih temeljnih organizacij iz naše občine. Razprava je bila zanimiva — in nič več. Potrjevali smo drug drugemu tisto, kar že sami vemo: — da je treba že na začetku gospodarskega obdobja v plan-skih aktih opredeliti delež sredstev za osebne dohodke v dohodku — da je vprašanje osebnih dohodkov postalo v zadnjem času zaradi nenehnega naraščanja življenjskih stroškov zelo pereč problem

— da je treba delavcem z nizkimi osebnimi dohodki zagotoviti eksistenčni minimum, čeprav takega »popravljanja« osebne dohodke ne smemo pojmovati kot povratek k uravnalovki, itd.

Na vprašanje kako in na kakšen način doseči rešitev, pravega odgovora ni izdal nihče. Predlog, da bi naj sindikat prevzel vlogo socialnega skrbnika na ta način, da bi izvedel točno analizo stanja osebnega standarda posameznega delavca oz. njegovega dohodka na člana v družini z uvedbo socialnih kart, ni doživel odobravanja. Kaj bi to pomenilo? Tisti, ki je priden, delaven in si v prostem času najde dodatni vir zaslužka (verjetno je v tako ravnanje prisiljen), je bil označen kot negativna oseba v naši družbi, ker prikriva svoj zaslužek in ga neobdavčenega spravi v svojo

žep. Čudni zaključki, kot je čudna ugotovitev, da je delitev po delu edini pravi izhod iz ekonomskih zagat in da se v svoji kritičnosti ne obračamo na združeno delo, ki je edini pravi naslov za učinkovito razreševanje sedanjih gospodarskih težav, temveč iščemo rešitev pri drugih. Zakaj? Ker so temeljne organizacije tiste, ki dvigajo, opravičeno ali ne, cene svojim izdelkom in tako vplivajo na rast življenjskih stroškov. Vsak tak ukrep je dvorezen. Na eni strani so določila družbenega dogovora o razporejanju dohodka in njegove delitve, ki določajo, da mora rast osebnega dohodka zaostajati 5% za rastjo dohodka, na drugi strani pa obstaja neizpodbitno dejstvo, da je dohodek v večji meri možno povečati le preko večjih prodajnih cen. Kje potem iskati rešitev? V parolah o neizkoriščenih notranjih rezervah in večanju realne produktivnosti?

Tudi ugotovitev, da postajamo v okviru delavskega razreda dvo-razredna družba, ki se deli na delavce v nematerialni proizvodnji, ni nova, je pa ideološko nesprejemljiva. Vendar tako je. Ob neustavljivi rasti administracije na splošno se lahko samo vprašamo: Kdo komu odmerja dohodek in s tem posredno osebne dohodke?

Večurna razprava za okroglo mizo ni dala odgovora, kaj smo v zadnjih petih letih dosegli na področju uresničevanja načel delitve po delu, ugotavljanja zahtevnosti dela, iskanja izhodišč o ugotavljanju prispevkov delavcev oz. na splošno na področju resničnega nagrajevanja po delu. Končno ga pa tudi ni mogla, ker nismo dosegli ničesar oz. nič več od tistega, kar je že bilo uveljavljeno pred petimi leti.

Stanovanja za naše delavce v Fužinah

Ivan Cimerman

Ključni nas vedno vzemirjajo na nek določen način. Ko se vračaja z dopusta, s tesnobo odklepaš vrata: kdo ve, če ni vlomil tat, če ni pregorela napeljava?! Spraviti nekoga pod ključ pomeni, da smo pred nekom varni. Ključni problemi so nadalje tisti, ki jih rešujemo s plani, te plane pa ne morejo planerji pravočasno narediti, ker se republike ali zveza niso dogovorile za ključna stališča. Rožljanje ključev večkrat slišiš v bifejih, kjer se kdo baha s Hondo, Kawasaki-jem ali BMW.

Petičneži dajo svojim otrokom hišo »na ključ« kot poročno darilo. Takih je pri nas zelo malo, čeprav tudi včasih slišimo zanje.

Mi, ki moramo vsak dan zgodaj v službo, smo piščanci pod perutmi bank in kreditov, soudeležb, obresti in neskončnih samoodpovedi. Košata tujka, ki grozljivo zveni: PRIORITETNA LISTA, je tudi čarobna beseda, ki odpira vrata stanovanja, lastniškega, najemniškega ali solidarnostnega.

Bili so časi, ko si potrkal na srca soljudi in tožil o petih otrocih, nizki plači, vlažni baraki, v kateri živiš in ljudje so dali stanovanje — iz humanistične geste, iz razumevanja — in pozabili, da od svoje plače že ves čas vplačujejo v določen sklad, ki ga bo uporabil nekdo drug. Poleg tega pa drugi vsak mesec pridno nosijo na banko. Odpovedujejo se vikendom, oblekam, skromno jedo, počasi kupujejo vse, kar je potrebno za prijeten dom, in spravljajo pohištvo pri starših, ker bo že jutri za 17% dražje.

Kot da se jim je razodelo najvišje spoznanje, tako jim je, ko jim delovna organizacija priskrbi stanovanje.

Soseska Fužine, objekt A-3, dvoinsobna stanovanja za štiri žitove delavce, s kvadrato 67,78 m², do centimetra natančno. Do milijona dražje, ali pa tudi manj od podpisa pogodbe do vselitve. To je rožljanje ključev na pragu pomladi. Odkleniti pomlad in vstopiti — v neznanost, v tvoje. Soudeleženci, sodelavci, sostanovalci.

Štirje žitovci so bili tokrat na vrsti: Elizabeta Korada (Tozd Maloprodaja), Trivo Djurdjevič (Tozd Pekarna Bežigrad), Janko Lupša (Tozd Mlini Ljubljana) in Smail Kumalič (Tozd Mlini Ljubljana).

Prvič ključ nerad odklene. Ta zvok je za ušesa simfonija. Prva.

Na pragu v novo življenje v Fužinskem bloku. Z leve: Andrija Ristić, Martina Lupša, Elizabeta Korada, Trivo Đurđević

Vesti iz tozdov

Tozd Pekarna Kranj

Z 10. seje DS: Dne 26. 2. 1981 so sprejeli zaključni račun za leto 1980. Za skladišče na Stari cesti je bila prikazana izguba 210 549,98 din, za prevozni park tega skladišča pa 437 093,94 din. »Na tak način ne moremo več poslovati! DS zahteva od Tozd Mlini, da izgubo pokrije in da se dogovorimo o prenosu te dejavnosti na Tozd Mlini,« so zapisali.

TOZD PEKARNA BEŽIGRAD

Nočno delo in nadure šteti za pokojnino?

Težavnost pekarskega poklica je vsem znana. Le redkokje, morda še v rudarstvu in tretjih izmenah določenih panog industrije, delajo ponoči, ob nedeljah in praznikih, vedno v vročini in ob temperaturnih spremembah. Niso redki peki, ki naberejo po 100 in več nočnih ur. Ciklus življenja je z nočnim delom povsem spremenjen, saj je težko spati podnevi, tudi družini in drugim delom so na ta način odtrgani.

Zato so v Tozd Pekarna Bežigrad že dolgo pripravljali predlog, da bi nočno delo in nadure šteli v pokojninsko delovno dobo. Na zboru delavcev 2. 3. 1981 so ta predlog soglasno potrdili.

Dopisujte in sodelujte z nami pri urejanju našega Glasnika!

TOZD PEKARNE LJUBLJANA

DE Pekarna in slaščičarna Kamnik

Montaža dveh novih peči je v polnem teku. Kupili so jih pri Termotehniki v Zagrebu, vsaka pa bo imela zmogljivost 600 kg kruha na uro. Mesečna proizvodnja bo dosegla 170 ton. Medtem ko so čakali na montažo novih peči in so bile stare že podrte, so delali peki v stari pekarni v Radomljah v dveh izmenah, da so napekli dovolj kruha za svoje odjemalce.

DE Pekarna in slaščičarna Kočevje

Iz Kočevja nam sporočajo, da gradnja nove pekarnice napreduje s polnim zamahom. Pravkar izolirajo streho, dokončujejo pregradne stene, pripravljajo ostrešje za upravni del stavbe.

Stabilizacija jim je »odgriznila« eno nadstropje, ki je bilo namenjeno za pisarniške prostore. Zdaj grade tako, da jih bodo lahko dozidali po potrebi kasneje, ko bo konec hudih časov. Čakajo jih še tlaki in razna druga obrtniška dela kot je zasteklitev. Pričakujejo, da bodo začeli obratovati septembra.

TOZD PEKARNA VRHNIKA

Za šolsko leto 1981/82 so razpisali tri štipendije: dve za peka in eno za slaščičarja.

TOZD PEKARNA KRANJ

Z 10. seje DS: Dne 26. 2. 1981 so sprejeli zaključni račun za leto 1980. Za skladišče na Stari cesti je bila prikazana izguba 210 549,98 din, ja prevozni park tega skladišča pa 437 093,94 din. »Na tak način ne moremo več poslovati! DS zahteva od Tozd Mlini, da izgubo pokrije in da se dogovorimo o prenosu te dejavnosti na Tozd Mlini,« so zapisali. Za nabavo novega računalnika FACOM 230-15 znaša delež Tozd Pekarne Kranj 2,87% cene, kar znaša 71 750 din. Spremembo deleža za omenjeni stroj so sprejeli in podpisali pogodbo za njegov nakup.

Iz Tozd Blagovni promet so dobili v obravnavo rebalans plana za leto 1980. Prikazuje izpad celotnega dohodka v višini 3 583 143 din. Prispevek Tozd Pekarne Kranj za pokrivanje te izgube znaša 1,41% to je 50 522,32 din od plačane realizacije.

Kako zmanjšati število nadur

Na delavskem svetu so potrdili, da so delavci v času od 1. 1. 1980 do 31. 12. 1980 nabrali skupaj 18 500 nadur, ki so razdeljene takole: proizvodnja 9003, ekspedit 2766, transport 3803 in 1301, režija 885, skladišče 742, uprava 0 (nič) ur.

Visoko število nadur pripisujejo bolezninam in neizkoriščenim prostim dnevom ter pomanjkanju delovne sile. Ker bi radi zmanjšali število nadur, so zadalžili komisijo za delovna razmerja, ki mora proučiti vse možnosti in pogoje, da bi ta cilj dosegli.

Novomeški utripi

Pogovor s Stevom Radakovičem, vodjo proizvodnje v Tozd Pekarna in slaščičarna Dolenjska

Glasnik: »Kako daleč ste že z investicijo za izgradnjo pekarnice v Trebnjem?«

Radakovič: »Gradnja pekarnice v Trebnjem je v polnem razmahu in pričakujemo, da bodo gradbena dela končana sredi maja. Poskusno naj bi začeli obratovati okoli 20. junija, če se bodo dobavitelji opreme držali pogodbe in roka dobave. Oprema bo v celoti domača.

Čeprav bo pekarna v Trebnjem manjši obrat, bo za vso našo temeljno organizacijo veliko breme, saj smo dobili kredite pod zelo neugodnimi pogoji. Zelo težko bomo odplačevali anuitete, saj mora naša pekarna vzdrževati tudi samo sebe.

Za vse nas je skoraj nemogoče, da bi nova pekarna samo odplačevala anuitete, v doglednem času pa bo že morala ustvariti svoj ostanek dohodka. Tako bi vrnila sredstva, ki smo jih vložili vanjo.

Prizadevamo si, da bi bil obrat čimprej zgrajen, saj nas vsaka zamuda stane nekaj milijonov več, saj vemo, da je gradbeni material iz dneva v dan dražji.

Veliko pa nam pomeni dejstvo, da bo novozgrajena pekarna v Trebnjem razbremenila novomeško.

Glasnik: »Ste dobro oskrbljeni z gorivom?«

Radakovič: »Težav z dobavo goriva nimamo, saj nam ga Petrol redno dobavlja. Lani, ko je bila povsod kriza, smo sicer imeli nekaj težav, vendar so pravočasno posredovali občinski organi. Vsi se prav dobro zavedajo, kaj bi bilo, če bi zmanjkalo v trgovini kruha, tega osnovnega živila.«

Glasnik: »V čem so vzroki, da niste dosegli lanskega količinskega plana?«

Radakovič: »Plan smo finančno dosegli, nismo pa ga dosegli količinsko. Vzrokov je več. Zaradi višjih cen kruha imam občutek, da ga ne mečejo več toliko v smet, kot so ga do sedaj.

Po lanskem predlogu Izvršnega sveta SRS ob povišanju cen naj

bi pekli osnovne vrste kruha po 0,80 dkg, kar bi naj zadoščalo za enodnevnoro porabo štiričlanske družine. Takoj smo začeli s to peko tako, da smo prodali enako število po kosih, vendar manj po tonah. Lani smo napekli 52% osnovnih vrst kruha od vse proizvodnje, kar v celoti nekaj pomeni. Prehod od 1 kg na 0,80 dkg pa je bistveno pripomogel, da nismo dosegli plana.

Zdaj se je položaj po velikih naporih znatno spremenil. Osnovne vrste kruha predstavljajo le še 24—25% celotne proizvodnje. Finančno smo plan dosegli, zahvaljujoč se povišanju cenam — spremenile so se 1. 8. 1980. Po tonah pa nismo dosegli realizacije niti iz leta 1979, čeprav smo planirali, da bomo za 3% povečali predlansko realizacijo.

Lani smo namesili 32 ton kruha manj, kot v letu 1979. Plan za leto 1981 predvideva povečanje za 4%, zelo težko ga bomo dosegli, saj že v januarju in februarju s proizvodnjo zaostajamo za lanskoletnimi prvimi meseci.

Glasnik: »Gotovo se že pripravljate za letni remont? In novi stroji?«

Radakovič: »O nabavi novih strojev je nemogoče govoriti, ker ni denarja! Kupili smo nov stroj, ki pa lepo miruje v skladišču, ker nam dobavitelj ne more izročiti vozičkov. Zato smo poskušali dobiti načrte za vozičke od Gostola, v naših Tehničnih obratih pa bi nam jih naj naredili. Upamo, da bo to izvedljivo.

O kakšnem remontu se tudi ne moremo pogovarjati, saj moramo skrbeti le za tekoče vzdrževanje. Peč imamo že precej dotrajano. Dobro vemo, da je njena življenjska doba 10—12 let, naša pa toliko časa že obratuje in upamo, da bo še dve, tri leta. Po tem času pa jo bomo morali brezpogojno zamenjati, to načrtujemo tudi v srednjeročnem planu.

Zdaj je to nemogoče, saj moramo tako v Novem mestu kot v Črnomlju skrbeti za izgradnjo pekarnice v Trebnjem. Hkrati pa ne smemo zanemariti novomeške pekarnice, ki je postavila na noge črnomaljsko in pomaga zdaj pri gradnji v Trebnjem.«

Delavci TOZD Pekarne Ljubljana so obiskali Hišo cvetja

Rudi Cedilnik

Sproščeni in nasmejani delavci Tozd Pekarne Ljubljana ob spomeniku na Avali

Konferenca OOZS TOZD Pekarne Ljubljana je prek turistične agencije Sap-Viator organizirala dvodnevni izlet v Beograd z ogledom Hiše cvetja in Muzeja 25. maj.

V soboto, 14. marca ob 15.30, smo se zbrali pred Žitom in se nato z avtobusi odpeljali na letališče Brnik. Ob 17. uri smo poleteli z avionom DC 9 Inex-Adria Aviopromet proti Beogradu. Avion je bil v celoti zaseden, saj se je za ta izlet prijaviilo 109 naših delavcev iz vseh delovnih enot in sicer iz Ljubljane, Kamnika, Kočevja in Trbovelj. Po 45 minutah smo se spustili na letališče Surčin. Pred letališko zgradbo so nas že čakali trije avtobusi Sap-Viator, ki so nas odpeljali v hotel. Na poti proti mestu nas je prijazen vožnik seznanil z najpomembnejšimi znamenitostmi našega glavnega mesta. Že, ko smo se peljali po avtocesti proti Zemunu, ko smo z avtoceste zavili proti staremu mestu čez Savo, smo začutili veleemestni utrip Beograda, ki ga nudi obiskovalcu to 1,3 milijonsko mesto.

Ves čas potovanja, v avionu in v avtobusu je bilo vzdušje zelo prijetno in sproščeno, vendar pa smo bili vsi v napetem pričakovanju naslednjega dne, ko smo imeli takoj zjutraj na programu obisk Hiše cvetja, da se tudi mi, prvi iz Žita iz Ljubljane, poklonimo največjemu sinu Jugoslavije, tov. Titu.

Po nastanitvi v prijetnem hotelu v centru mesta in po večerji smo se odpravili na sprehod po ulicah Beograda. Ogledali smo si znamenito Skadarsko ulico — Skadarlijo in popularne gostilne ali kafane, kot jih nazivajo Beograjčani. Vsaka gostilna ima enega ali več ansamblov narodne glasbe, ki niso plačani s strani lastnika gostilne, pač pa jim obiskovalci dajejo denar, odvisno od tega, kako jim je glasba všeč.

Beograd je resnično zelo živahno in družabno mesto. Pravi vrvež in utrip se prične šele po 21. ali 22. uri in traja do enih ali dveh po polnoči.

Tudi vsak hotel ima ansambel narodne glasbe in tudi hotel, kjer smo stanovali mi, ga je imel. Večer, ali bolje rečeno — zgodnje jutro smo zato zelo dobro razpoloženi zaključili v hotelu. Zjutraj smo takoj po zajtrku ob 8. uri odšli na Dedinje. Bili smo zgodnji, vendar ne prvi. Nekaj avtobusov je že stalo tam. Vrsta

ljudi ni bila tako dolga, da smo takoj vedeli, da bomo lahko uresničili celoten program, ker nam v vrsti ne bo treba dolgo čakati. Dokler smo stali na mestu, ker se Hiša cvetja odpre ob 9. uri, je bilo vzdušje normalno, malo se je čutilo napeto pričakovanje svečanega trenutka. Ko pa se je vrsta pričela pomikati, smo utihnili in iz obrazov je odsevala resnoba. Čim bolj smo se po ozki urejeni tlakovani poti približevali kraju, ki ga pozna danes ves svet, kraju, ki bi ga rad obiskal vsak Jugoslovan, tem bolj nas je prevzemalo dostojanstvo in tesnoba. Ljudje, ki so se po drugi poti vračali, so si brisali solzne oči. Ob teh pogledih in ob značilnih glasovih prelepih pavov, ki so se sprehajali po čudovito urejenem parku, so se misli vračale v majske dni leta 1980, ko je žaloval ves svet.

S temi mislimi smo vstopili v Hišo cvetja, v hišo, ki jo vsak od nas že pozna, pa čeprav še ni bil tam, v hišo, kamor bi vsak od nas rad prišel, da se pokloni človeku, državniku, prijatelju, našemu dragemu Titu.

Častna straža garde, prečudovite rože, na sredini pa bela marmorna plošča z napisom JOSIP BROZ-TITO 1892—1980. Človek še vedno ne more verjeti, da je to resnično! Počasi smo se pomikali mimo groba, tiho, z žalostjo v srcu.

Zagotovljenih 2650 ton pšenice

Od 60 000 ton pšenice, kolikor je letno potrebujemo v ŽK Žito, smo doslej sklenili koncem februarja pogodbe s kmetijskimi zadrugami in agrokombinati za 2650 ton. Ta količina predstavlja 5% potrebe, zrnje pa bomo dobili z Gorenjske, Dolenjske in ljubljanskega območja.

Direktor nabavne službe Tozd Blagovni promet, Jože Dobravec, se je nedavno mudil na službenem potovanju v Slavoniji, Vojvodini in Sremu, to je tistih žitodolnih območjih, s katerimi že dolga leta plodno sodelujemo. V razgovorih, ki jih je imel s proizvajalci, se je odražala zaskrbljenost in bojazen za letošnji pridelek pšenice. Ponekod je pšenica zaradi pozne jesenske setve slabo vzklila in se obeta manjši pridelek. So tudi večje površine, ki so jih ponovno preoral in namesto pšenice zasejali spomladi ječmen, koruzo. Jare pšenice ne sejejo radi, ker daje manjši pridelek, pa tudi za seme je v Jugoslaviji ni dovolj.

Poplave Donave, Tise in Save so povzročile velikansko škodo na poljih, dvignila se je tudi podtalna voda, ki ogroža veliko površin zasejanih z ozimnimi žiti.

Žitovi poslovni partnerji, ki nam zagotavljajo pšenico, niso pristali na konkretno sklepanje pogodb, ker je položaj zelo nerazviden. Nihče ne ve, kakšnim elementarnim nevarnostim bo mlada rast še izpostavljena, dokler klasje ne dozori, vse do žetve.

Vsa živilsko-predelovalna industrija sklepa s proizvajalci dolgoročne pogodbe. Zato je ob se-

Ko smo zapustili hišo cvetja, smo si ogledali še Muzej 25. maj. V prvi dvorani so razstavljeni darila, ki jih je predsednik Tito dobil od organizacij ali posameznikov iz Jugoslavije in darila tujih državljanov. Čudovita je narodna noša iz Prizrena iz leta 1870, vhodna vrata v neko indijsko mesto iz alabastra, darilo Indire Gandhi, konjenika iz porcelana, darilo Stalina, zastava, ki so jo ameriški astronauti odnesli na mesec, darilo Nixona itd.

V drugi dvorani so predsednikova najljubša platna — slike, v tretji sobi pa so razstavljeni vse štafetne palice in darila OZD iz Jugoslavije.

Po obisku Muzeja 25. maj smo se odpeljali na Avalo. Ogledali smo si spomenik neznanemu junaku — mojstrovino kiparja Ivana Meštrovića, TV stolp ter spomenik Sovjetske zveze generalom, ki so strmoglavili z letalom na pobočju Avale.

Po ogledu Avale smo odšli v mesto na kosilo. Po kosilu smo se pa z avtobusi odpeljali na ogled mesta. Lokalni vodič nas je popeljal po znamenitih beograjskih ulicah. Videli smo zgradbe, kjer delajo naši najvišji družbenopolitični organi, Izvršni svet, Skupščina itd. Prečudovito je kompleks Center Sava z Intercontinental hotelom Beograd.

Ogledali smo si seveda tudi staro trdnjavo Kalemegdan. Polni vtisov in tudi malo utrujeni smo se po končanem ogledu Beograda odpeljali ob 18. uri na letališče Surčin. Ob 19.15 smo poleteli proti Ljubljani.

V Ljubljano smo se vrnili srečni, da smo obiskali Hišo cvetja ter zadovoljni in veseli, da smo skupaj preživeli dva čudovita dneva. Želja mnogih je bila, da se še srečamo na takih izletih.

Vesti iz tozdov

TOZD PEKARNA VRHNIKA

Prikolico so kupili

Na 12. seji delavskega sveta in 3. seji IO OOS. 18. 12. 1981, so sprejeli naslednji sklep: Iz sredstev skupne porabe so vzeli 131 415 din za nakup počitniške prikolice.

Prispevek študentom

Na isti seji so sklenili, da po obrazložitvi tov. Košaka podpišejo sledeče samoupravne sporazume: o štipendiranju v občini Vrhnika, posebne izobraževalne skupnosti, raziskovalne skupnosti Slovenije, občinske skupnosti za varstvo pred požari in občinske raziskovalne skupnosti.

TOZD TRIGLAV-GORENJKA

Druga izredna seja delavskega sveta, 2. aprila 1981

Na svoji peti seji je DS sprejel sklep, po katerem bodo v tem tozdu počakali s povišanjem kilometrine, dnevnic in nočnin, dokler ne bo sprejet družbeni dogovor. Na njegovi osnovi bodo izdelane kalkulacije, enake za vse temeljne organizacije in DSSS.

Tudi predlog za določanje višine osebnih prejemkov, kibremenijo materialne stroške, bodo ponovno obravnavali, ko bo to vprašanje v celoti rešeno na ravni DO Žito. Spremembe nameravajo obračunavati od 1. aprila 1981 dalje.

Laže je delati načrte kot pa načrtovati — delati.

Bil je visokokvalificiran nedelavec.

Rad bi ostal plemenit človek, pa je prenaporno.

Globoko zmrznjeni proizvodi prvič na degustaciji v Mariboru

Rudi Cedilnik

Degustacija v jedilnici hotela Orel je bila za Maribor svojevrsna atrakcija

Skupaj z Mariborsko mlekarno je TOZD Pekarne Ljubljana pripravila 25. februarja 1981 v hotelu »Orel« v Mariboru degustacijo globoko zmrznjenih proizvodov. Mariborska mlekarna je imela organizacijski del priprave na degustacijo, TOZD Pekarne Ljubljana pa je degustacijo izvedla.

Pri sestavi jedilnika in pripravi jedi je sodeloval priznani kuharski strokovnjak tov. Janez Perdand-Johny, ki se je vključil v pripravo degustacije kot uslužbenec Turistične poslovne skupnosti iz Ljubljane, pomagal pa mu je naš slaščičar tov. Jaka Kandušar in seveda osebje iz hotela »Orel«. Na degustaciji smo predstavili večino proizvodov iz našega obrata zmrznjene hrane. Obisk degustacije je bil izredno dober. Jedilnica hotela »Orel« je bila v celoti zasedena. Največ je bilo gostov iz kuhinj obratov družbene prehrane in hotelov, nekaj pa je bilo tudi predstavnikov trgovine.

Ideja za pripravo degustacije se je porodila ob pričetku sodelovanja z Mariborsko mlekarno, kot direktnim kupcem naših zmrznjenih proizvodov. Glede na to, da podobnih degustacij v Mariboru še ni bilo, smo se odločili, da pripravimo degustacijo v hotelu »Orel« predvsem za obrate druž-

bene prehrane in hotele. Računali smo na dober obisk, ker je območje Maribora industrijsko zelo močno, z veliko OZD in ker tovrstnih proizvodov v industrijskih kuhinjah še ne poznajo. Ti proizvodi so se do sedaj pojavljali samo v maloprodaji v trgovski mreži.

V oceni obiska se nismo zmotili, ker je bil obisk in zanimanje izredno. Omeniti je treba še, da sta pri degustaciji sodelovala poleg hotela »Orel«, ki je izredno lepo pripravil restavracijo, še »Droga« Portorož, ki je prispevala svoje proizvode za pripravo jedi in Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica, ki je prispeval vina iz svojega proizvodnega programa.

Sam potek degustacije je bil zelo privlačen za oči, ker je bila na sredini restavracije velika miza z vsemi razstavljenimi jedmi in obiskovalci so posegali po jedilih na samopostrežni način.

Ocena degustacije je bila zelo ugodna, to pa predvsem zaradi tega, ker so bili vsi zmrznjeni proizvodi prikazani v takšnih kombinacijah z različnimi jedmi, ki se lahko uporabljajo v industrijskih kuhinjah.

Naša želja pa je, da bi degustacija rodila tudi komercialni uspeh. Zato pa bo potrebno še dosti dela.

Avtomehanična delavnica: Kdo smo, kako delamo, kaj naredimo?

Jože Drobnič

Pranje pred vrati mehanične delavnice: tuš in sprana umazanija

V mehanični delavnici je zaposlenih pet avtomehaničnikov, en avtoklepar, en avtoličar in vodja delavnice.

Mehanična delavnica se je preselila pred leti z Viča na Šmartinsko 154. Že takrat je bilo zaposlenih isto število delavcev kot danes. Zato ni potreben komentar za obseg dela nekoč in danes, ko je imel Kombinat neprijetno manjši vozni park.

Sama delavnica posluje še vedno tako kot pri prihodu z Viča, s slabo opremo in orodji. Saj ima že skoraj vsak obrtnik te stroke bolj izpopolnjeno in opremljeno delavnico kot mi.

Kljub zelo slabi opremi, predvsem pa prostorski stiski, naredimo hitro, dobro in veliko ceneje vsa dela kot pa delavnice izven Žita. Zato zanikamo trditve, da so naše usluge dražje, kot na primer v Avtohiši ali Avtoobnovi. Stranka bi rada imela popravljen avtomobil, še predno ga pripelje do naše delavnice! Tu pride do veliko nepotrebnih besed — medtem ko v drugih delavnicah brez razburjenja čakajo na popravilo tudi po več dni in mesec.

Delavci v delavnici so kvalificirani za opravljanje svojih del in imajo tudi dolgoletno prakso. Če pa se zgodi, da stikalo pregori trikrat zapored, ni kriv delavec, temveč kvaliteta rezervnega dela. Trudimo se, da bi vsako stranko zadovoljili z opravljenimi deli, zavisimo pa od pomanjkljivo oskrbljenega tržišča z rezervnimi deli.

Opravljenega dela za vsa vozila obračunavamo na osnovi originalnih normativov tovarne TAM Maribor. Ti normativi so slovenski in veljajo za vse podobne servise delavnice pri nas in tudi za Žitovo. Logično je, da hoče vsaka stranka čim manjši račun in vleče na svojo stran.

Neverjetno, čudno, da naše stranke — in to samo naši tozdi z dvorišča Žita niso zadovoljni z našimi storitvami?!

Mehanična delavnica je bila Žitovcem vedno trn v peti. Danes pa mogoče ne zaupajo našim mladim izkušnjem, kar pa drugi s pridom uporabljajo.

Dela za polno zaposlitev nimamo! Poiskali smo zunanje stran-

ke (Chemo, Plinarna, Slovenijašport), zato ne vidimo, in tudi praksa je to pokazala, nobene potrebe po dvoizmenskem delu.

Samo od Žitovih odjemalcev ne bi zaslužili niti za osebni dohodek. Po trditvah zunanjih strank in takoj plačanih računih je videti, da so z našim delom zadovoljni in si takega sodelovanja z nami še želijo.

Opravljam vsa generalna remontna popravila tovornih vozil: ureditev podvozij, vsa kleparska popravila, menjave in popravila napeljav, vsa mehanična dela, kompletna avtoličarska dela, menjave kabin in kesonov, priprava vozil za redne letne tehnične preglede.

Pred dnevi je bila v našem obratu inšpekcija za požarno varnost in varnost pri delu. Ena izmed ugotovitev inšpektorja je tudi prekinitev pranja avtomobilov pred vrati naše delavnice.

Samo pranje ovira delo naših delavcev, onemogoča premikanje avtomobilov in onesnažuje dvorišče. Zato naj si naši avtoparki organizirajo pranje avtomobilov na bolj ustreznem kraju.

Primer upadanja prometa in dohodka je tudi skladišče tehničnega materiala, v katerem se je zelo zmanjšal promet, saj tozdi ustanovljajo svoje lastne nabavne službe. Poprej je glavno skladišče tehničnega materiala v Tozd Tehnični obrati nabavljalo potreben material za celoten Kombinat, sedaj pa največ za lastne potrebe. Pribitek, ki so ga v Tozd Tehnični obrati dobili za nabavljeni material pa je mnogo manjši, kot pa bodo stale skupaj posamezne nabavne službe. Tudi več nabavnih referentov, ki hodijo nabavljat enak material hkrati, potroši več časa in denarja, kot pa bi ga eden sam za vse.

Od temeljnih organizacij, ki jim nudimo svoje storitve, pričakujemo, da bi vendarle našli skupen jezik, kar pomeni, da bi se odločili za podpis samoupravnega sporazuma, ki bi nam omogočil nepretrgano in organizirano delo. Sedanje delo poteka sproti, kakor kdo pripelje vozilo v popravilo, želimo pa, da bi lahko dolgoročno planirali naše medsebojne dohodkovne odnose.

Nežka in Verdi

Nežka Novakova, delavka v desertnem oddelku Šumija, je marljivo tehtala žele bonbone in mi med mehničnim ritmom zaupala, zakaj že dvajset let hodi v opero in gledališče: »Najraje imam opero in Verdi! Teško bi z besedami izrazila, kaj me tam privlači: prijeten občutek, uživanje v glasbi in igri, v celoti, ne vem kako bi to rekla. Zlasti me privlači zgodba, ki se odigrava na odru in jo podkrepi petje. Pred predstavo preberem potek igre. Mislim, da je med televizijsko opero in resnično velikanska razlika. Nikoli ne moreš ob televizorju doživeti tistega, kar lahko v operi ali gledališču. Okrog tebe so ljudje, oder in scena pričarata drugačno, živo vzdušje. Lahko se, kako bi rekla, čisto živiviš v tisto, kar gledaš. Čeprav je barvna predstava na TV tudi lepa, pa ne more nikdar dati vsega tistega, kar ti lahko da živa predstava v dvorani.

Kulturne prireditve obiskujeva s hčerko dvajset let.

Kako bi presodila teh dvajset let? No, ni mi vseč, če kdo popači tisto, kar že poznamo, najraje naredijo nekaj čisto novega! Enkrat je bila predstava Ivana Cankarja Pohujšanje v dolini Šentflorjanski. Niso mi bile vseč kulise, režija, pa čičkarije na odru. Takšnega Cankarja nisem mogla prav doživeti.

Spretno, izurjene roke Nežke Novakove polnijo škatlice z bonboni

Prav modernistične predstave me ne privlačijo, rada gledam kaj umirjenega, resnega.

Nisem stalni abonent. Kadar dobim karte, grem gledat predstavo, sicer jih tudi večkrat kupim. Povprašam jo, če je videla kaj šumijevih delavcev v gledališču ali operi, pa mi je odvrnila: »Med tako množico, ko je vse polno, težko koga prepoznaš, pa tudi ne oziraš se mnogo. Ne veš, če so vsi ti ljudje, ki so prišli, delavci ali ne, mnogo jih ni med njimi.«

Delavka ob njej pravi, da je njena strast polje, njiva, da uživa pod milim nebom. Morda bi sama »čutila« Sončno opero ali opero Tišina, ki jo sliši vsak. »Starejše težko pripraviš, da bi šli v kulturni hram, zlasti, če jim niso teh navad od malega vcepili ali dali vzgled. Druge reči jih veselijo,« zatrdi Nežka Novakova. In tehta: norma osmih ur je 1700 folij ali 175 kosov na uro. Neizprosno!

Grem. Pa vendar: zakaj ne hodi na predstave več delavcev? Kaj smo in bomo storili v Žitu? Imeniten, drag dom smo ti zgradili v Ljubljani, Ivan Cankar, njegovo srce pa mora biti delovni človek, kaj praviš?

Misli in aforizmi

Človek, ki ne dela napak, običajno nič ne dela. Phelps

Govorjenje resnice je pogosto največja pustolovščina. Dürrenmatt

Težave rastejo, čim bolj se bližamo cilju. Goethe

Tisti, ki po vsem udrihajo, sebe vsakokrat zgrešijo. A. Christie

Malo iskrenosti je nevarna zadeva, veliko pa — usodna.

To, kar vemo, je kapljica, tisto, česar ne vemo, je morje. Newton

Ne ve, kdor govori, ve, kdor molči. Lao Ce

Reka resnice teče po prekopiš zmot. Tagore

Rekonstrukcija Šmartinske ceste in dovoz do Kombinata Žito

Marjan Jerman

Novo križišče, ki pelje k Žitu, je še vedno zavito v prah

Vzhodni predel mesta Ljubljane, območje Skupščine občine Moste-Polje, že od nekdaj predstavlja industrijski del mesta, zaradi česar je bilo cestno omrežje tudi prometno bolj obremenjeno s težjimi prometnimi vozili kot ostala. Edina prometna povezovalna pot — Šmartinska cesta, novo nastalim razmeram v prometu ni bila več kos, zato je bila njena rekonstrukcija v programu urejevanja cestnega omrežja v Ljubljani prvenstvenega pomena. Naša DO Kombinat Žito je bila in bo tudi v bodoče njen velik uporabnik zaradi svoje lociranosti, zato je vsaka akcija z njenim urejanjem in vzdrževanjem neposredno povezana. Zaradi njene urejanja smo se morali odpovedati dosedanjemu dostopu in celoten promet preusmeriti na novo nastali odcep.

Po potrjenem in sporazumno dogovorjenem izvedbenem projektu rekonstrukcije s strani merodajnih institucij in delovnih organizacij na tem območju, je Šmar-

tinska cesta postala iz prejšnje dvopasovne ceste moderna štiripasovnica, od Kajuhove ceste do zadnjega križišča pri naši delovni organizaciji. Nastala so nova, semaforizirana križišča in novi odcepi s cesto. Taka rešitev pa je zahtevala za nekaj delovnih organizacij, med njimi tudi našo, specialne rešitve v obliki novih odcepih.

Po sprejetem dogovoru pa je investitor tj. Samoupravna interesna skupnost za ceste mesta Ljubljane dolžna ta odcep urediti v skladu z vsemi cestno-prometnimi predpisi za varnost v prometu. Prav bi bilo in prav tako močno zaželeno, da bi investitor ta odcep uredil istočasno, ko je predal Šmartinsko cesto v javno uporabo, vendar moramo priznati, radi ali ne, da je izvajalcem vreme izredno nagajalo tako, da dela res niso mogla potekati usklajeno s predvidevanji. Res je, da je naš odcep še neizdelan in navzlic stalnim intervencijam pri investitorju slabo vzdrževan,

kar povzroča pešcem in voznikom slabo voljo, odgovorni pri investitorju kakor tudi pri izvajalcu, Cestnem podjetju v Ljubljani, pa so nam zagotovili, da je dokončni rok za ureditev vseh še nedokončanih del 15. maj 1981. Do takrat je treba tudi naš dvopasovni odcep utrditi, asfaltirati in opremiti s potrebnimi cestno-prometnimi znaki, urediti zunanost in postaviti ograjo z ozirom na novo nastalo situacijo. Pri urejanju ograje pa bomo morali upoštevati lokacije novih avtobusnih postaj med novo nastalima križiščema in v novem severnem delu ograje predvideti poseben vhod za vse tiste člane kolektiva, ki se na delo vozijo z javnimi prometnimi sredstvi. S tem jim bomo zagotovili potrebno varnost, saj bo novi cestni odcep služil prvenstveno motornemu prometu, tako tovrstnemu kakor tudi osebnemu. Novi situaciji primerno pa bo treba tudi prilagoditi dosednji parkirni prostor, katerega severni del bo postal prometna pot.

Stroški, ki so in še bodo nastali v zvezi s tem urejanjem odcepa križišča, zunanjega okolja, delno ograje, gredo v breme investitorja SIS za ceste v Ljubljani, kakor smo se o tem dogovorili že pred začetkom rekonstrukcije Šmartinske ceste.

Prikolice — da ali ne?

Nadaljevanje s 7. strani

šoloobvezne otroke, na čas, ko so šolske počitnice. Ker je ta čas tudi najprimernejši za kopanje v morju, so vse zmožljivosti domov v teh dveh mesecih v celoti izkoriščene. Zgradbe pa je treba vzdrževati vse leto, z osebjem so težave: ali pridobiti sezonske delavce ali pa jih za stalno zaposliti? To je vsako leto

ista pesem, isto vprašanje o ekonomičnosti. Vsak se ravna po svojih željah in nasvetu zdravnika, če je podvržen kontroli zaradi bolezni.

Tako enim ugaja morje, drugi pa ne morejo prehovati bivanja npr. na Pokljuki, kjer si z družinskimi člani uredijo »svobodo« po svojem okusu. Razpored hišic pa dovoljuje, da si izberejo čas bivanja z družino, s katero so si duševno enaki in tako ni prostora, da bi jim kdo »šel na živce«. Vprašanje je le, koliko časa lahko letuješ v enem kraju, da se ga ne naveličaš pa čeprav je čas

bivanja le sedem dni na leto. Tem željam bi z nabavo prikolice ustregli, a le za kratek čas. Bivanje v prikolici je še bolj vezano na letne mesece, kakor pa v zidanih stavbah, pa še je vprašanje: kam z njo čez zimo? Prostor za postavitve je tudi odvisen od želja tistih, ki bi jo sploh hoteli koristiti. Torej — spet investicija, ki ne bo dovolj izkoriščena.

Po mojem moramo izvesti ANKETO, da bi po izjavah delavcev ugotovili, koliko je interesentov za prikolice in kakšni so predlogi večine.

Tonetu Vovku v slovo

23. februarja smo se v Novem mestu poslovili od Toneta Vovka, dolgoletnega visokokvalificiranega peka pri Tozd Pekarna in slaščičarna Dolenjska, Novo mesto.

Tovariš Tone Vovk se je rodil 11. 1. 1917 v kmečki družini na Potovrhu pri Novem mestu. Ko je končal osnovno šolo, se je šel učiti za peka. Učil se je pri svojem bratranču, v Novem mestu. Med drugo svetovno vojno se je zaposlil kot delavec pri Železnici v Novem mestu. Ko so leta 1942 ustanovili železniško partizansko četo, se je tudi Tone vključil vanjo. Za partizane-borce je pekel kruh v Pogancah pri Novem mestu. Po italijanski kapitulaciji je Tone zopet opravljal svoj poklic.

V podjetje Pekarna Novo mesto je prišel leta 1951 in bil vse do 31. 12. 1973 vesten delavec. Zaradi bolezni je bil tov. Tone Vovk predčasno invalidsko upokojen. Starejši sodelavci se še spominjajo, kako je iz delavnice odmevalo veselo petje, ko je pripravljaval testo za peko in presejal vso moko skozi ročno sito, ker takrat

še ni bilo sejalnih strojev v obratu.

Tov. Tone Vovk je delal v Žitovi novomeški pekarni polnih dvaindvajset let. V tem času je opravljal razne funkcije. Bil je predsednik upravnega odbora, predsednik sindikata in predsednik delavskega sveta. Ves čas je bil vesten in dober samoupravljalec. Bil je vedno vesele narave in vedno pripravljen pomagati sodelavcu pri vsakem delu.

Vsem, ki smo se v ponedeljek poslovili od njega, bo ostal v trajnem spominu kot dober sodelavec in tovariš. Tone Rems

Ob smrti našega dragega sodelavca Roberta Ožbota

V naši delovni organizaciji, Kombinat Žito, od srede tega tedna spet visi na jarbolu vidni znak in simbol smrti — črna zastava. Vse nas, ki tod združujemo svoje delo, opominja na edino neizpodbitno resnico, da je smrt neiz-

giben konec vsakega življenja in da smo iz svojih vrst spet izgubili tovariša, ki je z namivseskozi, od ustanavljanja Kombina-

ta do svoje smrti, delil pri tem vse dobro in zlo.

Ko si se, Robert, 1924. leta rodil v lepi Savinjski dolini v Mózirju pri Šoštanju, in tam preživel svoje otroštvo, ter okusil krivice in težave tistega časa, Ti je usoda, kot še nedozorelemu mladeniču pokazala življenje v njegovi najbolj strašni obliki — vojni. Tebi prirojena poštenost in smisel za pravico, sta Ti pokazali v času, ki je bil poln preizkušenj in omahovanja, pravo pot.

Priključil si se borcem za pravično stvar ter si leta 1943 v avgustu začel z aktivno borbo. Po letih polnih odpovedovanja, žrtvovanja in naporov si dočakal tako željeno svobodo.

Še dve leti si ostal v naši Jugoslovanski ljudski armadi, nato si se demobiliziral in se še bolj vneto vključil v obnovo dežele. Delal si v raznih podjetjih, dokler nisi leta 1958 ob ustanavljanju našega Kombinata prevzel kot strokovnjak — avtomehanič odgovorne službe vodje avtodelav-

nice na Viču in s tem prevzel tudi breme in veliko skrb za redno in pravočasno dostavo naših izdelkov potrošnikom. Svoje bogato strokovno znanje si s svojim prešernim značajem široko razdal vsem sodelavcem. Vsi, ki so delali s teboj, in oni, katerim si bil nadrejen, so Te spoštovali in radi videli med seboj zaradi Tvojega velikega optimizma, s katerim je bilo moč v vsakem trenutku premagati še tako veliko težavo.

Tudi ko si odšel od nas v zaslužni pokoj, si še vedno rad prihajal

med nas, vedno dobro razpoložen za delo, ter nam pomagal reševati vsakdanje probleme — vse dotlej, dokler ni prišel tisti dan, ko si se zavedel, da se moraš spoprijeti s težko, neusmiljeno in neozdravljivo boleznijo.

Z občudovanja vrednim junaštvom si sprejel spoznanje in obsodbo, vendar še vedno upajoč, da Ti bo s Tvojim organizmom in značajem le uspelo, če že ne premagati, pa vsaj zadržati njen potek, da bi tako mogoče le še nekaj časa dlje prebil med svojimi dragimi.

Žal je bila tvoja bolezen take narave, da tega nisi zmogel. Ko se danes poslednjič ločujemo od tebe, premišljamo o vseh lepih in srečnih dneh in seveda težavah, ki smo jih skupaj premagovali. Pri tem vemo, da smo s Teboj izgubili poštenega in delavnega tovariša, zato nam je hudo. Vemo pa tudi, da bo delo, ki si ga opravil pri nas, vidno tudi v bodoče in nas bo spominjalo na Tebe, za nas izgubljenega borca za samoupravne odnose, borca za red in pravico, poštenega delavca.

Težko prizadeti družini izrekamo naše globoko sožalje, Ti pa mirno počivaj v Tvoji in naši slovenski zemlji.

Sodelavci Tozd Mlini, Ljubljana

Zahvala

Ob mnogo prerani in boleči izgubi dragega moža in očeta JOŽETA KUZME

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste v globoki žalosti pomagali, sočustvovali z nami, izrekli sožalje in darovali cvetje. Za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala!

Žalujoča žena Marija, sin Branko in hčerka Tatjana.

Zahvala

Ob prerani smrti našega dragega moža, očeta in dedka, Roberta Ožbota, se iskreno zahvaljujemo celotnemu kolektivu Kombinata Žito, še posebej pa vsem sodelavcem iz Tozd Pekarna Bežigrad, Tehnični obrati, Mlini in DSSS za vso pozornost in pomoč, ki ste nam jo izkazali ob tem težkem trenutku.

V tolažbo nam je prepričanje, da bo njegov lik še dolgo ostal med Vami.

Iskrena Vam hvala za vse!

Žalujoča družina Ožbot

Naši tekmovalci na Zatrniku

Zoran Vajs

Črno na belem: zatrniška kača pred spustom

Redki, a uspešni smučarji Žita na Zatrniku

Zveza telesnokulturnih organizacij Ljubljana-Moste-Polje je priredila 15. občinsko prvenstvo v veleslalom na Zatrniku. Razen predstavnikov Saturnusa, Emona, VŠTK, Intereurope, HP Kolinske, SCT, Carinarnice, Velane in ostalih organizacij združenega dela, so se tekmovanja udeležili tudi predstavniki Žita. Tekmovanje je bilo razdeljeno na več kategorij. Vozili smo po dveh različnih progah, in sicer tako, da so bili tekmovalci razdeljeni po starostnih skupinah, bilo pa jih je 370, kar pomeni, da se je po vsaki progi spustilo približno 170 tekmovalcev. Ta številka je visoka celo za vrhunsko pripravljene tekmovalne proge. Zaradi tega je bilo tudi veliko padcev in odstopov pri višjih startnih številkah, ker je bila proga že precej zdelana. Tekmovalce je delno oviralo tudi vreme, ki je ponagajalo z meglo in rahlim sneženjem. Zaradi velikega števila udeležencev so morali nekateri tekmovalci čakati na startu tudi po dve uri. Tudi poškodbe niso izostale in reševalci so imeli delo. Ob koncu tekmovanja so razdelili pokale in priznanja, na splošno zadovoljstvo vseh pa so izžrebali več praktičnih nagrad, ki so jih prispevale delovne organizacije: HP Kolinska, SOZD Emona, Peko, Pletenina, Pivovarna Union, Izolirka, Velana, Papirnica Vevče, Saturnus, Kroj in Žito.

REZULTATI TEKMOVANJA

Ženske C kategorija:

1. Nuša Sovinc, Saturnus 58,95, 2. Cilka Benedičič, SOZD Emona 59,49, 3. Nežka Feist, Komunalno podjetje 1.01,06, 11. Marija Koder, Žito 1.08,84

Ženske B kategorija:

1. Mojca Verdnik TVD Par. Zalog 55,56, 2. Jana Arman, BTC 59,87, 3. Zorica Gradišnik, Kom. podj. 1.01,38, 14. Vojka Vidmar, Žito 1.11,17

Ženske A kategorija:

1. Mojca Pirc, VŠTK 56,41, 2. Marija Lambergar, KS Moste 59,74, 3. Gordana Ilc, VI. gimnazija Moste 1.01,36

Moški D kategorija:

1. Dušan Arko — Notranjci 55,10, 2. Jože Ulčar, SOZD Emona 55,35, 3. Marko Porenta, Intereuropa 55,52

Moški C kategorija:

1. Andrej Pikmajer, BTC 52,38, 2. Vito Poljanc, Saturnus 53,31, 3. Jakob Matičič, ŠD Slovan 54,32, 12. Jože Pirc, Žito 57,12, 27. Andrej Šarc, Žito 1.02,14, 30. Marko Černetič, Žito 1.02,42

Moški B kategorija:

1. Marjan Krael, ŠD Slovan 1.03,66, 2. Mišo Šorn, SCT 1.03,81, 3. Tomaž Porenta, IBT 1.03,94

Moški A kategorija:

1. Matej Peterka, KS Zadvor 1.02,16, 2. Jani Dvoršak, ŠD Slovan 1.02,26, 3. Igor Vidigaj, KS Moste 1.02,53, 28. Zoran Vajs, Žito 1.15,27

Ženske — ekipno:

1. Saturnus 17 točk, 2. Emona SOZD 21 točk, 3. Komunalno podjetje 23 točk

Moški — ekipno:

1. Saturnus 34 točk, 2. Emona 37, 3. Notranjci 57 točk

Ekipno ženske in moški:

1. Saturnus 51 točk, 2. Emona 58 točk, 3. SCT 94 točk

Tekmovalci Žita se niso prijavili kot ekipa, pač pa so tekmovali le kot posamezniki, zato tudi niso ekipno uvrščeni. Na naslednjih takšnih in podobnih tekmovanjih do takih nespornostimov ne bi smelo več prihajati, in bi morali tekmovalci Žita sodelovati tudi kot ekipa.

Tozd Mlini v III. ligi

Mustafa Veladžić

Pomladno prvenstvo v malem nogometu

V Tozd Mlini so za pomladno prvenstvo v III. občinski ligi Zveze telesnokulturnih organizacij občine Ljubljana-Moste-Polje prijavili za tekmovalne ekipe v malem nogometu. Tekmovanje se prične 1. aprila, tekmuje pa 12. ekip po dvokrožnem ligaškem sistemu, kjer se vsak z vsakim sreča po dvakrat.

Mlinarji nastopajo uspešno že vrsto let. Lani so bili 4. (Trde, da so po 'administrativni napaki' v evidenci izgubili točko, sicer bi šli v višjo ligo.)

Letos si obetajo 1. mesto in plasma v II. ligo. Pozimi so si nabirali tekmovalne izkušnje in kondicijo, tekmovali so v Hali Tivoli, Domžalah ter napredovali za 4. kola. Na pragu pomladi smo veliki optimisti!

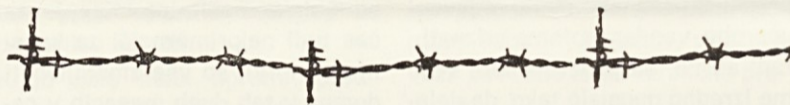
Veliki nogomet

Tudi v teh tekmovanjih nadaljujejo Mlinarji sredi aprila. Lani so dosegli ob polovici sezone 4. mesto, s 3 odigranimi tekmami manj. V drugem pomladnem delu pa si obetajo uvrstitev pri vrhu, nekje od 1. do 3. mesta.

V Tozdu Mlini so pokazali tudi razumevanje za njihova uspešna prizadevanja in so jim kupili drese, žoge, pa tudi simbolične malice po napornih tekmah čakajo te čiste amaterje, ki se na svojem bojnem polju prebijajo k vrhu.

Poziv skritim talentom!

Vsi, ki jih veseli nogomet in so iz kakršnegakoli razloga prenehali z igranjem, se lahko pridružijo v Žitu tekmovalcem iz Mlinov, da okrepijo svoje vrste in nas dostojno zastopajo v boju, ki bo zagrizen in zahteva prave, nepopustljive borce! Oglasite se lahko pri trenerju Mustafi Veladžiću, Tozd Mlini, na Šmartinski 154.

9. maja pohod »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

Delavci DO ŽK Žito!

Udeležimo se jubilejnega, 25. pohoda »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«, ob prazniku osvoboditve mesta-heroja, 9. maju!

Pridružite se ekipam, ki jih bomo organizirali po posameznih temeljnih organizacijah. Pogoji za udeležbo bodo objavljeni v dnevnem časopisju. Rekreativski aktiv ŽK Žito vas bo obvestil o skupni udeležbi na pohodu.

Kako zarezati nove smučine, poživiti rekreacijo?

Jože Pirc, Drago Lipicer

Na pragu pomladi smo in zimski športi so za nami, čeprav dvorane in vršaci z melišči še vedno nudijo »zimsko veselje«. Ob pičli udeležbi Žitovih delavcev na 15. občinskem prvenstvu v veleslalomu in tekih (dve ženski, pet moških) smo zaprosili dva veterana, Jožeta Pirca in Draga Lipicerja, da bi nam opisala živahno smučarsko dejavnost, ki ima v Žitu že dolgoletno tradicijo in bi jo kazalo obnoviti, poživiti. Že v letih 1963—64 smo začeli trije Žitovci tekmovali na zahtevnejših prvenstvih občine Ljubljana-Moste-Polje in mesta Ljubljane. Kmalu smo pritegnili dolgo vrsto tekmovalcev, ki so dosegali vse do leta 1978 lepe uspehe. Desetkrat zapovrstjo smo od leta 1968 do 1978 postali ekipni zmagovalci živilskih iger Slovenije, leta 1978 smo bili drugi, leta 1979 pa smo zasedli na igrah ži-

vilcev četrto mesto. Enkrat smo bili ekipni občinski prvaki, vmes pa smo nastopali na tekmovanjih na dvobojih med Žitom in Kolinško.

Od 1966 stalno sodelujemo na tekmovanju pod Prisankom ob 25. maju, Dnevu mladosti, skupaj z drugimi tovarnami: Saturnusom, Totro, Papirnico Vevče in Tikijem. Ta tekmovanja so pritegovala tudi po 50—60 tekmovalcev iz Žita.

V letih 1977/78 smo se udeležili smučarskih tekov na živilskih igrah SRS in dosegli odlična mesta. Če samo preštejemo pokale v sejni sobi, takoj vidimo, da so jih priborili smučarji 95%, ostale pa nogometaši, atleti, balinarji, vlečenje vrvi.

Teško bi natanko povedali, zakaj zadnji dve leti ta dejavnost zamira. Morda zato, ker ni enotne medtozdovske koordinacije in je

delo po posameznih tozdih preveč razcepljeno.

Malodušje je nastalo tudi zato, ker so bile za leto 1980 odpovedane zimske in letne igre živilcev. Vzrok za to odpoved pa je bila napačna razlaga o stroških. Prejšnje igre so bile namreč zelo drage zato, ker jih je spremljalo mnogo nesmiselnih izdatkov za netekmovalni del. Če bi za leto 1980 dali sredstva samo za tekmovalni del, to ne bi predstavljalo tako velikega izdatka, da bi živilske igre zaradi tega ukinili! Lanskoletni organizator Živila — Kranj bi moral verjetno storiti več za pravilno razlago stabilizacijskih hotenj, podpreti pa bi jih morali še drugi.

Tudi na republiški sindikalni ravni bi se dalo marsikaj narediti za agroživilce.

Poživiti je treba predvsem rekreacijsko delo znotraj tozdov. Enkrat na leto bi imeli medsebojna tekmovanja v letnih in zimskih športih. Ni nujno, da bi posnemali Emono, ki je na smučarsko tekmovalstvo v Kranjsko goro pripeljala letos 470 tekmovalcev z 12 avtobusi, ki so tekmovali v veleslalomu (tudi družinskem), pa v tekih.

Našim delavcem je treba predočiti, da takšna tekmovanja niso samo za izbrance in profesionalce, pač pa za vse, ki se kakorkoli udeležujejo v športu in seveda še zdaleč niso vrhunski tekmovalci.

Vsaj stroške prevoza do tekmovališč z avtobusom bi nam lahko povrnili, pa startnino. Tozdi namenjajo svoj denar za občinska tekmovanja, ali za tista v krajevnih skupnostih, gre za ekipna udeleževanja; za posameznike, ki bi zastopali žitove barve, pa ni denarja.

Kaj pa mladi, ti nosilci bodočnosti? Stabilizacija je zavrla sprejemanje novih, mladih kadrov, tudi štipendiranje je okrnjeno, po pekarnah je sicer čutiti dotok mladih, a se bolj zanimajo za nogomet.

Vse kaže, da bo treba poživiti tekmovanja med tozdi in krepiti zdrav športni duh, v katerem je tovarništvo in nesebičnost na prvem mestu, menita sogovornika.

Poklicni animator, profesor telesne vzgoje, je v drugih deželah sicer samoumeven, imajo ga tudi po naših podjetjih, saj mnogo prispeva k delovni storilnosti — pa je v teh razmerah bolj — privid kot resničnost.

Za zagon in vzgled je potrebna peščica ljudi, ki so pripravljene kaj narediti, pomagati in se tudi žrtvovati. Za radost in veselje gre, ne za birokratsko reševanje na maratonskih sejah. Navsezadnje — kako malo je treba za vse, saj nismo vsi Stenmarki in Križaji!

54 delavcev imamo na spisku, sta zapisala dolgoletna tekmovalca, Lipicer in Pirc, zakaj neki je nastalo takšno mrtvilo?

Na kolegiju direktorjev bi se lahko dogovorili o poživitvi rekreacije in ob načrtovanju namenili zanjo tudi sredstva.

Velika smučišča so predraga, Gorenska pa je polna manjših 'amaterskih' in manj znanih kot sta Sorica in Martuljek. Tu se zberimo ob vikendu!

Ali veste, da imamo v Žitu smučarske maratonce kot so Miha Ham, Lojze Polovšek, Andrej Šarc, Rudi Praprotnik, ki so dosegli letos solidne rezultate?

Vse kaže, da bi morali ljubitelji smučanja in organizatorji prirediti občni zbor, izvoliti svoje predstavnike in zarezati nove smučine.